

Proef ingediend met het oog op het behalen van de graad van
Master of Science in Sociologie

Ils occupent, (i)elles s'occupent: Een cultuursociologische analyse van zes vormen van durf in de Brusselse skatescene

Charlotte Cool

0621594

Academiejaar 2024-2025

Promotor: Jessy SIONGERS

Jury: Deborah DE MOORTELE, Ella OELBRANDT

Sociale Wetenschappen & Solvay Business School

VERKLARING VAN AUTHENTICITEIT

De ondertekende verklaring van authenticiteit is een integrale component van het geschreven werk (Bachelorproef of Masterproef) dat wordt ingediend door de student.

Met mijn handtekening verklaar ik dat:

- ik de enige auteur ben van het ingesloten geschreven werk¹;
- ik dit werk in eigen woorden heb geschreven;
- ik geen plagiaat heb gepleegd zoals gedefinieerd in artikel 118 van het Onderwijs- en Examenreglement van de VUB; waarbij de meest voorkomende vormen van plagiaat zijn (niet-limitatieve lijst):
  - aard 1: tekst overnemen van andere auteurs, weliswaar met bronvermelding maar zonder gebruik van aanhalingstekens waar het om een letterlijke overname gaat;
  - aard 2: tekstfragmenten overnemen van andere auteurs, al dan niet letterlijk, zonder bronvermelding;
  - aard 3: verwijzen naar primair bronmateriaal waar de tekst en bronvermelding al dan niet letterlijk wordt overgenomen uit niet-vermelde secundaire bronnen;
  - aard 4: tekstfragmenten overnemen van andere auteurs, al dan niet met bronvermelding, met geringe en/of misleidende tekstaanpassingen.
  - aard 5: eigen werk hergebruiken zonder dat te vermelden (zelfplagiat).
  - aard 6: kernboodschappen of teksten gebruiken gegenereerd door AI-toepassingen zonder vermelding hiervan.
- ik in de tekst en in de referentielijst volledig heb gerefereerd naar alle internetbronnen, gepubliceerde of ongepubliceerde teksten die ik heb gebruikt of waaruit ik heb geciteerd;
- ik duidelijk alle tekst heb aangeduid die letterlijk is geciteerd;
- ik alle methoden, data en procedures waarheidsgetrouw heb gedocumenteerd;
- ik geen data heb gemanipuleerd;
- ik alle personen en organisaties heb vermeld die dit werk hebben gefaciliteerd, dus alle ingediende werk ter evaluatie is mijn eigen werk dat zonder hulp werd uitgevoerd tenzij uitdrukkelijk anders vermeld;
- dit werk noch een deel van dit werk werd ingediend aan een andere instelling, universiteit of programma;
- ik op de hoogte ben dat dit werk zal gescreend worden op plagiaat en het misbruik van generatieve AI;
- ik ben me ervan bewust dat ik het gebruik van generatieve AI moet melden in lijn met de relevante richtlijnen hierover;
- ik alle origineel onderzoeksmateriaal onmiddellijk zal indienen op het Decanaat wanneer hierom wordt gevraagd;
- ik op de hoogte ben dat het mijn verantwoordelijkheid is om na te gaan dat ik word opgeroepen voor een hoorzitting en tijdens de periode van hoorzittingen beschikbaar te zijn;
- ik kennis genomen heb van artikel 118 van het Onderwijs- en Examenreglement van de VUB omtrent onregelmatigheden en dat ik op de hoogte ben van de disciplinaire sancties;

Student familienaam, voornaam: <u>Cool Charlotte</u>	Datum: <u>01/08/2025</u>
Handtekening: <u>[Handtekening]</u>	

¹ Voor groepswerken zijn de namen van alle auteurs verplicht. Hun handtekeningen staan collectief borg voor de volledige inhoud van het geschreven werk.

Toestemmingsformulier openbaarmaking masterproef

Student

Naam :

Rolnummer :

Opleiding :

Academiejaar :

Masterproef

Titel :

Promotor :

De masterproef waarvoor de student een credit behaalt, en waaromtrent geen 'non disclosure agreement' (NDA of geheimhoudingsovereenkomst) werd opgesteld, kan kosteloos worden opgenomen in de catalogus van de Universiteitsbibliotheek mits expliciete toestemming van de student.

De student kiest in het kader van de mogelijkheid tot kosteloze terbeschikkingstelling van zijn/haar masterproef volgende optie:

- ☒ OPEN ACCESS: wereldwijde toegang tot de volledige tekst van de masterproef
- ☐ ENKEL VANOP DE CAMPUS: enkel op de campus toegang tot de volledige tekst van de masterproef vanop het VUB-netwerk (vaste computer of draadloos VUB-netwerk)
- ☐ EMBARGO WAARNA OPEN ACCESS VOLGT: wereldwijde toegang tot de volledige tekst van de masterproef na een opgegeven datum, met name ...
- ☐ EMBARGO WAARNA ENKEL TOEGANG VANOP DE CAMPUS VOLGT: enkel op de campus toegang tot de volledige tekst van de masterproef vanop het VUB-netwerk (vaste computer of draadloos VUB-netwerk) na een opgegeven datum, met name ...
- ☐ GEEN TOESTEMMING voor terbeschikkingstelling

De promotor bevestigt de kennisname van het voornemen van de student tot terbeschikkingstelling van de masterproef in de catalogus van de Universiteitsbibliotheek.

Datum: 04-08-2025

Handtekening promotor:

De student die het formulier niet toevoegt aan de masterproef en/of geen keuze heeft aangeduid en/of het formulier niet ondertekend heeft en/of geen kennisgeving aan de promotor heeft gedaan, wordt geacht geen toestemming tot openbaarmaking te verlenen. In dat geval zal de masterproef enkel worden gearchiveerd, maar is deze niet publiek toegankelijk.

Opgesteld te Molenbeek op 01/08/2025

Handtekening student

Verantwoording gebruik AI-ondersteuning

Tijdens het denk- en schrijfsproces van deze masterthesis werd gebruik gemaakt van artificiële intelligentie, met name ChatGPT van OpenAI. Dit werd ingezet voor taalkundige ondersteuning, structuuradvies en inhoudelijke reflectie op bestaande ideeën, vergelijkbaar met de rol van een tutor. De gegenereerde suggesties werden steeds kritisch geëvalueerd.

Voorwoord

De eerste aanzet tot dit onderzoek ontstond niet in een leslokaal, maar tijdens een soloreis, toen ik al liftend terechtkwam bij een groep mannelijke skaters die mij zonder al te veel vragen meenamen in hun tocht langs skateparken in Frankrijk en Italië. Ik leerde hoe het simpelweg dragen van een skateboard fungeert als een sociaal paspoort, toegang gevend tot gesprekken, vriendschappen en (logeer)plekken die anders niet vanzelf toegankelijk zijn. De vanzelfsprekendheid waarmee zij zich door deze subculturele netwerken bewogen, stond in schril contrast met mijn latere ervaringen als beginnende vrouwelijke skater in Brussel. Wat begon als een intuïtieve fascinatie, groeide zo uit tot een wetenschappelijke zoektocht: eerst in mijn bachelorproef aan de UGent, nu in mijn masterthesis aan de VUB. Ironisch genoeg bood het schrijven van deze werken mij meer toegang tot de skategemeenschap dan mijn skateboard ooit deed.

“Maar voor mannen is het toch even moeilijk?” kreeg ik vaak te horen wanneer mijn onderzoek ter sprake kwam. De reflexmatige defensiviteit die volgde zodra ik uitsluiting benoemde, schrok mij aanvankelijk af, maar werd al snel een drijfkracht: ze voedde mijn verlangen om dieper te graven in de skatecultuur en zichtbaar te maken welke barrières specifiek vrouwelijke en non-binaire skaters treffen. Die spanning is ook herkenbaar voor organisatoren van Only Girls-sessies, die telkens opnieuw moeten verantwoorden waarom zo’n exclusieve ruimte geen vorm van discriminatie is, maar net het begin van een noodzakelijke machtsverdeling. Deze studie wil bijdragen aan dat gesprek: niet door tegenstellingen te polariseren, maar door aandachtig te luisteren naar ervaringen die vaak onder de radar blijven.

Ik ben bijzonder dankbaar voor de openheid, steun en inzichten van de non-binaire en vrouwelijke skaters met wie ik mocht skaten en spreken. Hun verhalen vormden niet alleen het empirisch hart van dit onderzoek, maar gaven mij een hernieuwde blik op het Brussel waar ik zoveel van hou: soms grauw en grillig, maar altijd vol lef, veerkracht en verbondenheid. Deze thesis draag ik dan ook aan hen op.

Abstract

Deze studie onderzoekt hoe (sub)culturele genderhiërarchieën binnen de Brusselse skatescene zowel worden gereproduceerd als geherconfigureerd. Hoewel skateboarden doorgaans gepresenteerd wordt als open, vrij en inclusief, blijft het in de praktijk doordrongen van een geïnstitutionaliseerde mannelijke hegemonie. Internationaal is er relatief weinig aandacht voor hoe vrouwelijke en non-binaire skaters patriarchale structuren actief bevragen; in België ontbreekt onderzoek naar de skatecultuur volledig. Deze studie adresseert die lacune via een kwalitatieve casestudy, gebaseerd op diepte-interviews en participerende observatie, met bijzondere aandacht voor het Brusselse collectief BX'Elles. De resultaten worden thematisch geanalyseerd via zes vormen van durf waarmee niet-traditionele skaters navigeren tussen uitsluiting en culturele hertekening: durven identificeren, beginnen, plaatsnemen, herconfigureren, verzetten en differentiëren. De studie toont hoe genderongelijkheid zich manifesteert via symbolisch geweld, verhoogde bewijslast en structurele belemmeringen tot ruimtegebruik. Tegelijkertijd bouwen niet-traditionele skaters via initiatieven zoals Only Girls-sessies en publieke, gendergemengde tours aan alternatieve praktijken waarin zorg wordt gevaloriseerd als subcultureel kapitaal. Opvallend is dat mainstreaming, vaak door mannelijke coreskaters afgewezen als bedreiging voor authenticiteit, voor deze groepen net een toegangspoort vormt. Vanuit die bredere openheid geven zij een nieuwe invulling aan de oorspronkelijke, subversieve skatewaarden van ruimteclaiming, marginaliteit en collectiviteit. Toch blijven deze transformaties precair zolang de hegemonische neutraliteit van mannelijke skaters onaangeroerd blijft. Beleidsmatig pleit dit onderzoek daarom voor co-creatieve infrastructuur, steun voor exclusieve sessies, en educatieve trajecten gericht op mannelijke bondgenootschappen, eventueel gebundeld in een Brussels skatefestival.

Sleutelwoorden: culturele sociologie, skateboarden, genderongelijkheid, subcultuur, Brussel, verzet, community care

Inhoudsopgave

Abstract	3
Inleiding.....	5
Literatuurstudie.....	8
Gender als choreografie van verschil	8
Meedoen is moeilijker dan winnen.....	9
Inclusieve idealen versus exclusieve praktijken	10
Anders-zijn in een cultuur die anders is	11
De dubbele standaard van verzet	13
Gezien noch onderzocht: waar zijn de niet-mannen?	13
Skate like a girl, herschreven.....	14
Onderzoeksvragen	16
Methodologie.....	17
Dataverzameling en analyse	17
Positionaliteitsverklaring	18
Resultaten: zes vormen van durf tussen uitsluiting en hertekening.....	20
Durven identificeren.....	20
Durven beginnen	23
Durven plaatsnemen	24
Durven herconfigureren.....	25
Durven verzetten	28
Durven differentiëren	30
Discussie.....	32
Theoretische terugkoppeling	32
Beperkingen van het onderzoek	36
Aanbevelingen vervolgonderzoek	37
Praktische en beleidsmatige aanbevelingen	39
Conclusie	41
Bibliografie.....	43
Bijlagen	50
Bijlage 1: Respondentenlijst.....	50
Bijlage 2: Topiclijst	51
Bijlage 3: Observatiegids Hop On Hop Off	52
Bijlage 4: Codeboom.....	53

Inleiding

Some girls can skate but I personally believe that skateboarding is not for girls at all. Not one bit.

Met deze uitspraak in Thrasher Magazine maakte professioneel skater Nyjah Houston in 2013 expliciet wat lang impliciet gold binnen de wereldwijde *skatescene*. De felle kritiek die op deze uitspraak volgde (Weber, 2013), markeert een verschuiving in stedelijke skategemeenschappen, die zich steeds vaker profileren als open, inclusief en genderdivers. Vandaag zien we een groeiende aanwezigheid van onder meer vrouwelijke en non-binaire¹ skaters in een scene die traditioneel werd toegeëigend door witte, cisgender², heteroseksuele jongens (Gray, 2018; Kelly et al., 2005; Kulynych, 2020; Norwood, 2024; Paechter et al., 2023). Toch blijkt uit internationaal onderzoek dat deze toegang zelden vanzelfsprekend is: ondanks discursieve openheid blijven de onderliggende genderhiërarchieën grotendeels intact (Abulhawa, 2008; Kelly et al., 2005; Nilsson, 2021; Paechter et al., 2023; Rannikko et al., 2016). Een term die tijdens het veldwerk herhaaldelijk opdook, is *niet-traditionele skaters*: een overkoepelende benaming voor zij die afwijken van het dominante skaterprofiel. In deze studie verwijst de term specifiek naar vrouwelijke en non-binaire skaters. Onderzoek wijst uit dat intersectionele dimensies zoals seksuele oriëntatie, leeftijd, klasse en migratieachtergrond de complexiteit van deze skategerelateerde uitsluitingsprocessen verder versterken (Geckle & Shaw, 2020; Gray, 2018; Rannikko et al., 2016).

De academische aandacht voor de skatecultuur ontstond aan het begin van de 21^e eeuw en is sindsdien aanzienlijk toegenomen, vooral in Britse (Abulhawa, 2008; Kulynych, 2020; Norwood, 2024; Paechter et al., 2023), Scandinavische (Bäckström & Nairn, 2018; Beringer, 2024; Nilsson, 2021; Rannikko et al., 2016) en Noord-Amerikaanse (Atencio et al., 2009; Beal & Weidman, 2003; Kelly et al., 2005) contexten. Deze studies leveren belangrijke inzichten in de reproductie van patriarchale logica's binnen de skatescene. Toch blijven de betekenispraktijken van vrouwelijke en non-binaire skaters vaak onderbelicht, in het bijzonder hun actieve herconfiguratie van skatecultuur via collectieve organisatie, zorgpraktijken en strategische culturele interventies. Bovendien is de Brusselse, Belgische en zelfs Europese skatescene academisch vrijwel onverkend terrein. Slechts één Belgische studie (Simons,

---

¹ Non-binariteit is een verzamelterm voor mensen die zich niet eenduidig als vrouw of man identificeren, maar zich tussenin of buiten deze tweedeling positioneren (Trans Student Educational Resources, z.d.).

² Cisgender, ofwel cis, verwijst naar personen van wie de genderidentiteit overeenkomt met het geslacht dat hen bij de geboorte is toegewezen (Trans Student Educational Resources, z.d.).

2006), onderzoekt skateboarden als subculturele praktijk, maar zonder enige reflectie op gender, en uitsluitend gebaseerd op een mannelijke crew.

Deze lacune is problematisch, gezien het emancipatorisch potentieel van skateboarden als praktijk van ruimteclaiming, lichamelijke expressie en publieke zichtbaarheid. De activiteit biedt personen met gemarginaliseerde genders toegang tot vrijheden die voor mannen vaak vanzelfsprekend zijn, zoals zelfvertrouwen, risico nemen, en de stad ervaren als actieve subjecten (Geckle & Shaw, 2020; Gray, 2018; Paechter et al., 2023; Sisjord, 2015; Thorpe & Wheaton, 2013). Zoals de denktank *Genre et Ville* het treffend verwoordt: “Les hommes occupent l’espace public et les femmes s’y occupent.” Mannen bezetten de publieke ruimte, terwijl vrouwen er vooral zorgen en het recht op rust of plezier relatief weinig opeisen (Le Moniteur, 2018). Skateboarden lijkt dat soort recht te kunnen herverdelen. Toch blijft dit potentieel grotendeels onbenut, door de hardnekkige werking van gendernormen, symbolische uitsluiting en masculiene hegemonie binnen de cultuur (Kelly et al., 2005; Norwood, 2024; Paechter et al., 2023; Rannikko et al., 2016). Dit onderzoek vertrekt vanuit het streven om die theoretische en praktijkgerichte impasse te doorbreken.

Cullinan (2020) wijst erop dat we ons in een cruciale fase bevinden waarin collectieve subculturele identificatie voor vrouwen noodzakelijk blijft omdat het zichtbaarheid en kracht biedt die individuele actie zelden kan genereren. Deze studie sluit zich bij die oproep aan door met een cultuursociologische lens te kijken naar de manieren waarop Brusselse niet-traditionele skaters navigeren binnen en verzet plegen tegen de gegenderde orde. Door ons te richten op de performatieve praktijken, collectieve strategieën en symbolische onderhandelingen waarmee deze skaters agency vormgeven in een door mannelijkheid gedomineerde subcultuur, beogen we bij te dragen aan een dieper begrip van hoe jongerenculturen van binnenuit veranderen. BX’Elles, een progressief skatecollectief in Brussel, vormt hierbij een exemplarische casus van hoe inclusieve subculturen niet spontaan ontstaan, maar het resultaat zijn van voortdurende individuele en collectieve inspanningen. Deze thematiek komt samen in de centrale onderzoeksvraag: *hoe worden (sub)culturele genderhiërarchieën binnen de Brusselse skategemeenschap gereproduceerd en geherconfigureerd?* Om deze vraag te beantwoorden, werd gebruikgemaakt van een kwalitatieve methode bestaande uit diepte-interviews en participerende observatie, met bijzondere aandacht voor de stem van niet-traditionele skaters die actief zijn binnen of aan de rand van het BX’Elles-netwerk.

In wat volgt wordt eerst het theoretisch kader uiteengezet. Genderongelijkheid wordt daarin gesitueerd binnen bredere maatschappelijke machtsstructuren en verbonden met inzichten uit subcultuurstudies.

Aansluitend verdiepen we ons in de specifieke ervaringen van niet-traditionele skaters, en onderzoeken we hoe zij bewegen binnen de gegenderde cultuur van het skateboarden. Vervolgens wordt de methodologie toegelicht, waarna de empirische analyse in zes thematische hoofdstukken wordt gepresenteerd. Elk hoofdstuk focust op een specifieke vorm van *niet-traditioneel durven*. We besluiten met een kritische bespreking van de bevindingen, reflectie op theoretische implicaties, en beleidsgerichte aanbevelingen voor inclusieve praktijken in stedelijke jeugdculturen.

Literatuurstudie

Gender als choreografie van verschil

Gender verwijst niet naar biologische kenmerken, maar naar de sociale en culturele betekenissen die samenlevingen toekennen aan onder meer mannelijkheid en vrouwelijkheid (Lindsey, 2021; Wienclaw, 2011a). Die betekenissen vormen de basis van genderrollen: sociaal gedeelde verwachtingen over hoe mensen zich behoren te gedragen op basis van hun veronderstelde geslacht. Deze normen kunnen cultureel en historisch variëren, maar zijn vaak binair en stereotiep ingevuld (Wienclaw, 2011b). Daardoor laten ze weinig ruimte voor genderdiversiteit en oefenen ze druk uit op wie van deze norm afwijkt (Butler, 1990). De sociale beperkingen die voortvloeien uit gendernormen zijn verankerd in het patriarchaat: een systeem van structurele mannelijke dominantie, waarin vooral vrouwen, non-binaire en trans personen in ondergeschikte posities terechtkomen (Lindsey, 2021). Kritische theorieën over masculiniteit, zoals die van Connell (1995) en Butler (1990), aanvaarden het feministische basisidee dat de samenleving georganiseerd is rond ongelijke genderrelaties, maar nuanceren dit. Zo erkent de theorie van *hegemonische mannelijkheid* dat mannen zelf ook op verschillende niveaus binnen genderrelaties gestratificeerd zijn (Connell, 1987, 1995).

Hegemonische mannelijkheid verwijst naar het culturele archetype van mannelijkheid, waaraan andere mannelijk- en vrouwelijkheden worden afgemeten, en is gekenmerkt door stereotiep mannelijke kwaliteiten als assertiviteit, dominantie en emotionele gereserveerdheid (Connell, 1987, 1995). Aan dit dominante mannelijkheidsideaal is geen gelijkwaardig vrouwelijk tegenbeeld verbonden: vrouwelijkheid blijft structureel ondergeschikt en wordt gewaardeerd in relatie tot mannen. Connell (1987) spreekt in dat verband over *emphasized femininity* (benadrukte vrouwelijkheid), een vorm van vrouwelijkheid die zich inschrijft in patriarchale verwachtingen, gekenmerkt door zorgzaamheid, onderdanigheid en emotionele expressiviteit. Deze genderdichotomie rust op diepgewortelde overtuigingen over mannelijke superioriteit en de daaraan gekoppelde vrouwelijke inferioriteit, en creëert een structurele basis voor genderongelijkheid (Connell, 1987, 1995; Connell & Messerschmidt, 2005).

Paechter (2018) weerlegt deze relationele en binaire visie op vrouwelijkheid en benadrukt het belang van agency. Gender is namelijk geen passief verworven kenmerk, maar wordt voortdurend ge(re)produceerd in sociale interactie, wat omschreven kan worden als *doing gender*. De invulling van

wat als ‘passend’ mannelijk of vrouwelijk gedrag geldt, is niet statisch, maar wordt dagelijks actief vormgegeven door individuen zelf (West & Zimmerman, 1987). Butler (1990) breidt dit verder uit in hun performativiteitstheorie, waarin gesteld wordt dat gender an sich eigenlijk niet bestaat, maar tot stand komt via herhaalde handelingen. Hoe we ons kleden, spreken, bewegen wekt zo de illusie van een stabiele, coherente genderidentiteit. Cruciaal is dat deze handelingen niet neutraal zijn: ze reproduceren bestaande genderhierarchieën. Met *undoing gender* benadrukt Butler (2004) dat het mogelijk is om deze normatieve verwachtingen te ontwrichten, net omdat het sociale constructies zijn. Dit kunnen we doen door alternatieve vormen van genderexpressie zichtbaar te maken, wat vaak echter bewuste inspanningen vergt, omdat afwijking van de norm niet zonder risico is. Deze processen vinden plaats binnen sociaal gesanctioneerde kaders, die bepaalde gedragingen belonen en andere bestraffen. Connell (1995) spreekt in dat verband van het *patriarchaal dividend*: de collectieve voordelen die mannen genieten binnen het systeem, ook al ervaren ze dit niet altijd als zodanig. Bovendien is hun medeplichtigheid aan genderongelijkheid zelden onderwerp van kritische reflectie, terwijl het expliciet erkennen van hun verantwoordelijkheid voor verandering essentieel is om structurele verandering mogelijk te maken (Van Laar et al., 2024, Wojnicka, 2021).

Meedoen is moeilijker dan winnen

Genderongelijkheid dringt diep door in het dagelijks leven, en sport vormt hierin geen uitzondering. Integendeel, als cultureel instituut speelt het een actieve rol in het reproduceren en naturaliseren van gendernormen (Humberstone, 2002; Schell & Rodriguez, 2000). Historisch werd de sportwereld vormgegeven door en voor mannen, terwijl vrouwen structureel uitgesloten bleven van een volwaardige sportieve deelname en erkenning (Theberge, 1985). Tot op vandaag blijft deze seksesegregatie de dominante ordeningsprincipes bepalen, wat niet alleen vrouwen maar vooral queer³, non-binaire en genderdiverse sporters uitsluit of marginaliseert. Zij bewegen zich in een systeem dat nauwelijks mee evolueert met bredere maatschappelijke verschuivingen richting inclusie (Kulick et al., 2018; Menzel et al., 2019; Sáenz-Macana & EWS Committee ENGSO, 2023). Sport legitimeert zo het idee dat kracht, competitie en risico intrinsiek bij cismannelijkheid horen, terwijl vrouwelijkheid en non-binariteit als incompatibel met atletisch vermogen worden gezien (Krane, 2001; Schaillée et al., 2021; Schell & Rodriguez, 2000). Deze logica versterkt de institutionalisering van hegemonische mannelijkheid en reproduceert een genderhiërarchie waarin vrouwelijke sporters minder op prestaties dan op hun lichamelijke presentatie worden beoordeeld. Wie te weinig conform is aan benadrukte

---

³ Queer wordt gebruikt als een overkoepelende term voor gender- en seksuele identiteiten die buiten de traditionele normen van heteroseksualiteit en/of cisgenderidentiteit vallen (Vlaanderen, z.d.).

vrouwelijkheid, wordt als deviant beschouwd; wie te veel vrouwelijkheid toont, wordt geseksualiseerd en niet ernstig genomen (Krane, 2001).

Hoewel sportparticipatie van vrouwen en queer personen de voorbije decennia toenam, blijft dit vaak een kwantitatieve vooruitgang zonder fundamentele hertekening van onderliggende machtsverhoudingen. Genderstereotypen blijven diep verankerd en worden in sportcontexten vaak eerder bevestigd dan bevraagd (Bevan et al., 2020; Sáenz-Macana & EWS Committee ENGSO, 2023; Schaillée et al., 2021). Studies wijzen op het belang van gerichte interventies, zoals genderbewuste sensibilisering en het zichtbaar maken van niet-cismannelijke rolmodellen, die kunnen bijdragen aan het verlagen van participatiedrempels (Atencio et al., 2009; Bevan et al., 2020; Kulynych, 2020). In minder conventionele sportomgevingen, waaronder *lifestylesporten* als snowboarden, skaten en surfen, blijkt meer ruimte te bestaan voor het ondergraven van de normatieve genderlogica (Krane, 2001; Sisjord, 2015).

Inclusieve idealen versus exclusieve praktijken

Skateboarden laat zich niet eenduidig definiëren: het wordt beleefd als sport, levensstijl, subcultuur, artistiek medium of zelfs politieke daad (O'Connor, 2020). De activiteit vindt plaats in zowel publieke en private skateparken als informele plekken in de publieke ruimte, ook wel *streetspots* genoemd. Het draait om het uitvoeren van tricks waarbij creativiteit, zelfexpressie en non-conformisme centraal staan (Beal, 1996; Thorpe & Wheaton, 2013). Vanuit haar oorsprong in de Amerikaanse tegencultuur wordt de skatescene gezien als een vrijplaats buiten de institutionele orde, onder meer door de actieve afwijzing van formele structuren zoals coaches, regels, uniforme kleding en gestandaardiseerde beoordelingen. Skaten kan worden beschouwd als een ruimte van jeugdige autonomie, verzet tegen mainstreamnormen, en distantiëring van competitieve, kapitalistische en patriarchale logica's (Atencio et al., 2009; Beal, 1996; Rannikko et al., 2016; Yochim, 2010). Het wordt zo gepositioneerd als praktijk van opzettelijk 'falen' en jeugdige zorgeloosheid, waarin weerstand tegen productiviteitsdwang en prestatienormen authenticiteit oplevert (Beal & Weidman, 2003; Geckle & Shaw, 2020).

Toch schuilt net in dit ideaal van alternatieve vrijheid een paradox. Terwijl skateboarden zich profileert als inclusieve tegenpraktijk, blijft het in de praktijk een sterk gesegregeerde ruimte waarin vooral jonge, witte, heteroseksuele cismannen domineren, en niet-traditionele skaters een groeiende, maar structureel gemarginaliseerde groep vormen (Abulhawa, 2008; Atencio et al., 2009; Gray, 2018; Norwood 2024; Paechter et al., 2023; Rannikko et al., 2016). De mannelijke skaters hun kritiek op

onderdrukkende systemen blijkt dan ook vaak beperkt te blijven tot hun eigen ervaringen, met een sterke focus op het herwinnen van individuele vrijheid, en richt zich zelden op de structurele ongelijkheden die vrouwelijke, queer en etnisch gemarginaliseerde deelnemers dagelijks ondervinden (Gray, 2018; Yochim, 2010). Yochim (2010) concludeert: “Skaters leveren een kritiek op het patriarchaat die niet noodzakelijk antipatriarchaal is en bieden een alternatief voor mannelijkheid dat mannelijkheid niet noodzakelijk ontdoet van diens sociale macht” (pp. 80-81).

Dit wordt treffend geïllustreerd in Beals (1996) studie van een jonge mannelijke skatecrew. Deze jongens streefden actief naar het afwijzen van traditionele sportcultuur en hegemonische mannelijkheid, en performden door middel van een non-conformistische stijl en attitude een alternatieve vorm van mannelijkheid. Toch bleef diezelfde crew tegelijkertijd traditionele ideeën over vrouwelijke inferioriteit in stand houden. Dit resulteerde in een gedifferentieerde behandeling van vrouwen binnen de skatecultuur, wat hen ontmoedigde om te beginnen of continueren met skaten. De vrouwelijke afwezigheid gold vervolgens als bewijs van hun vermeende ongeschiktheid. Door dergelijke patriarchale verhoudingen te reproduceren, droegen deze mannen dus bij aan de uitsluiting en marginalisering van vrouwelijke deelnemers, terwijl ze tegelijkertijd hun dominante positie in de skatecultuur versterkten en collectief genoten van het patriarchale dividend (Beal, 1996; Connell, 1995).

Anders-zijn in een cultuur die anders is

De hedendaagse skatecultuur bevindt zich op het snijvlak van subculturele betekenisgeving en mainstreamintegratie. Terwijl het verzet tegen de dominante cultuur als kernwaarde behouden blijft, wordt de subcultuur hierin steeds meer opgenomen door commercialisering, institutionalisering en popularisering (O'Connor, 2020; Sisjord, 2015; Thorpe, 2006). Dit proces van mainstreaming impliceert echter niet het verdwijnen van subculturele dynamieken. Integendeel, zoals Williams (2007) benadrukt, behouden subculturen hun analytische waarde, mits men oog heeft voor hun veranderende vormen en de noodzaak van intersectionele en transdisciplinaire benaderingen. Recente studies, opvallend allen masterproeven (Beringer, 2024; Nilsson, 2021; Norwood, 2024; Simons, 2006), onderstrepen dat het essentieel is om genderkwesties in de skatecultuur te analyseren vanuit een subculturele logica.

Wat een subcultuur precies is en wat het onderscheidt van andere sociale groepen, is het onderwerp van een inmiddels bijna honderdjarig theoretisch debat (Thornton, 1997; Williams, 2007). Hier sluiten

we aan bij Thornton (1997), die subculturen begrijpt als sociale formaties die zich onderscheiden van de dominante cultuur via gedeelde symbolen, praktijken en een besef van anders-zijn. Dit gevoel van verschil wordt vaak belichaamd in kleding, muziek en taal, die volgens Hebdige (1979) functioneren als symbolisch verzet tegen de mainstream. Thornton's (1995) begrip van *subcultureel kapitaal* biedt hier een verfijning. Het verwijst naar een vorm van status binnen de scene die zowel extern afstand markeert tot de dominante cultuur als intern hiërarchie en legitimiteit reguleert. Subcultureel kapitaal kan verworven worden via zowel geobjectiveerde middelen, zoals kledij, vocabulaire, en muziekvoorkeur, als belichaamde competenties, waaronder stijl, skills en attitude. Dit is onlosmakelijk verbonden met het streven naar authenticiteit: wie dit kapitaal beheerst, wordt als 'echt' gezien (Thornton, 1995).

Authenticiteit is geen neutrale maatstaf, maar een sociaal geconstrueerd criterium dat voor verschillende lichamen en identiteiten verschillende drempels en verwachtingen oplegt. Gender bepaalt in hoge mate wie subcultureel erkend wordt en op welke voorwaarden: vrouwen moeten hun vrouwelijkheid vaak inruilen of maskeren via mannelijke codes om geaccepteerd te worden (Thornton, 1995). Dit geldt ook voor de skatecultuur (Beringer, 2024; Kelly et al., 2005; Kulynych, 2020; Rannikko et al., 2016). Authentiek zijn impliceert immers niet alleen technische beheersing of betrokkenheid, maar een belichaamde stijl die historisch gevormd is rond mannelijkheid: nonchalance, risicobereidheid en een hoge pijngrens gelden als vanzelfsprekende kenmerken van de 'echte' skater. Deze norm draagt bij aan het hardnekkige beeld dat mannen van nature beter geschikt zijn om te skaten, terwijl vrouwelijke skaters als minder geloofwaardig worden beschouwd (Atencio et al., 2009; Beal, 1996; Beal & Weidman, 2003; Wheaton & Beal, 2003). Kulynych (2020) bevestigt dat de skatepraktijk op die manier actief bijdraagt aan de reproductie van hegemonische mannelijkheid, maar ook ruimte biedt voor het doorbreken ervan.

Door deze masculiene norm worden vrouwelijke en non-binaire skaters, ondanks vergelijkbare betrokkenheid of competenties met die van hun mannelijke tegenhangers, geconfronteerd met een verhoogde bewijslast (Rannikko et al., 2016; Wheaton & Beal, 2003). Dit creëert vaak niet alleen een verhoogd zelfbewustzijn, maar ook een vorm van zelfregulering, waarbij sommigen hun aanwezigheid strategisch minimaliseren, door zich bijvoorbeeld in de periferie van het skatepark te begeven (Kelly et al., 2005; Norwood, 2024; Paechter et al., 2023). Deze sociale en ruimtelijke spanning tussen hyperzichtbaarheid en marginalisering belichaamt wat Rose (1993) omschrijft als een paradoxale ruimte: een simultane insider- en outsiderervaring.

De dubbele standaard van verzet

Cruciaal is dat deze uitsluitingsmechanismen zelden expliciet optreden. Ze functioneren via wat Bourdieu (1989) *symbolische macht* noemt: het vermogen om sociale normen en classificaties als vanzelfsprekend te laten gelden. Hierdoor worden de impliciete genderverhoudingen in subculturen vaak niet als uitsluiting herkend, maar eerder ervaren als natuurlijke hiërarchieën. Symbolische uitsluiting verwijst naar die subtiele, vaak onuitgesproken processen waarin het anders-zijn van bepaalde lichamen nauwelijks benoemd, maar des te sterker gevoeld wordt.

Deze macht is ook zichtbaar in de dubbele standaard rond verzet. Hoewel inclusieve representatie cruciaal is voor gendergelijkheid in de scene (Carr, 2016; Paechter et al., 2023), is de Olympische erkenning van skateboards in 2024 dubbelzinnig. Ze vergroot de zichtbaarheid van vrouwelijke skaters (D’Orazio, 2020; Geckle & Shaw, 2022), maar stuit tegelijk op weerstand wegens haar nadruk op competitie en standaardisering, waarden die botsen met het subculturele ethos van autonomie en anti-institutionalisme (Beal, 1996; Geckle, 2022; Geckle & Shaw, 2020). Geckle (2022) legt bloot hoe de diskwalificatie van Olympisch succes als legitiem skatesucces niet losstaat van bredere machtsdynamieken: terwijl mannelijke skaters de culturele ruimte hebben om speelse non-conformiteit als authentieke houding te claimen, bevechten vrouwelijke skaters hun ondergeschikte positie via hard werk, discipline en competitief succes, wat vervolgens wordt afgedaan als illegitiem. D’Orazio (2020) wijst erop dat skaten als subcultuur die zichzelf net graag positioneert als ruimte voor outsiders, zo paradoxaal bijdraagt aan de marginalisering van skaters die op gelijkaardige manieren afwijken van de dominante norm, maar dan vanuit een vrouwelijke positie.

Dit maakt duidelijk dat niet alleen het ideaal van het trotseren van de gevestigde orde via een subculturele houding van falen, maar ook de macht om te bepalen wat als authentiek geldt, een voorrecht blijft voor diegenen die passen binnen de dominante machtsstructuren van de scene (Geckle, 2022; Geckle & Shaw, 2020). Bovendien verhult het Olympisch narratief rond vrouwelijke skaters, vaak gepresenteerd als *girlpower* en teken van inclusiviteit, de hardnekkige structurele ongelijkheden die diep in de skatecultuur verweven blijven, op alle niveaus (McCarthy, 2024).

Gezien noch onderzocht: waar zijn de niet-mannen?

Genderasymmetrie in erkenning is niet enkel een empirisch gegeven, maar evenals een product van het onderzoek zelf. Zoals McRobbie en Garber in 1976 beargumenteerden, werd de vrouwelijke

aanwezigheid in subculturen lange tijd genegeerd en triviaal gemaakt binnen een mannelijke, vaak androcentrische sociaalwetenschappelijke traditie. Deze epistemische uitsluiting leidde ertoe dat vrouwelijke deelname niet alleen empirisch onderbelicht bleef, maar ook theoretisch werd geminimaliseerd en gestereotypeerd (Cullinan, 2020; McRobbie & Garber, 1976). Hoewel recent onderzoek meer ruimte maakt voor gemarginaliseerde stemmen, wordt de rol van vrouwen in subculturen nog steeds sterk onderschat (Cullinan, 2020; Williams, 2007). Deze structurele blinde vlekken zijn eveneens zichtbaar in het schaarse academische onderzoek naar de skatecultuur. Zo baseert pionierswerk zoals dat van Beal (1996) zich hoofdzakelijk op mannelijke participanten, waardoor de scene impliciet vanuit een mannelijk perspectief wordt gedefinieerd.

Slechts zelden worden deze onderzoekskaders expliciet bevraagd. Uitzondering vormen de masterproeven van Gray (2018) en Nilsson (2021), die vertrekken vanuit een volledig vrouwelijk participantenbestand om de subculturele identiteitsconstructie binnen de skatescene te onderzoeken. Nilsson (2021) toont aan dat normatieve kaders binnen deze scenes voortdurend onderhandeld worden en ook vrouwelijke skaters actieve producenten van subculturele waarden zijn. Deze resultaten bevestigen dat authenticiteit en insiderschap geen vaste categorieën zijn, maar sociale constructies die voortdurend onderhandeld worden via processen van erkenning en uitsluiting (Williams, 2007; Thornton, 1995).

Skate like a girl, herschreven

Bäckström en Nairn (2018) onderscheiden twee met elkaar verweven strategieën waarmee niet-traditionele skaters deze onderhandeling aangaan en hegemonische normen uitdagen: *strategic visibility* (strategische zichtbaarheid) en *strategic entitlement* (strategische gerechtigheid). De eerste strategie focust op het creëren van eigen ruimtes en gemeenschappen, waar vrouwen elkaar kunnen ondersteunen, vaardigheden delen, en skaten zonder de constante druk van genderongelijkheid. Deze praktijken zijn noodzakelijk aangezien publieke skateparken vaak door jongens worden geclaimd, waardoor anderen zich systematisch naar de marge verplaatsen (Atencio et al., 2009; Norwood, 2024; Paechter et al., 2023). Deze strategie kan echter het idee versterken dat vrouwen niet capabel genoeg zijn voor de open sessies of de publieke ruimte in het algemeen, en kan resulteren in vrouwen die alleen tijdens deze sessies durven te skaten (Atencio et al., 2009; Paechter et al., 2023). Bovendien wijst onderzoek uit dat het scheiden van skatepraktijken, zoals competities en teams, bijdraagt aan de globale genderstratificatie binnen de skatecultuur, en de marginalisering van vrouwelijke skaters op andere niveaus versterkt (Abulhawa, 2008).

Daarom onderstrepen Bäckström en Nairn (2018) het belang van strategische gerechtigheid: het erkennen van meisjes als skaters zonder onnodig hun gender te benadrukken. Deze strategie zet in op normalisering via inclusieve mediarepresentatie, en beoogt een cultuur waarin vrouwelijke en non-binaire skaters niet als uitzondering, maar als vanzelfsprekend deel van het skatelandschap worden gezien. Volgens hen verandert dit in theorie verandert onze blik op skaten als gegenderd domein, maar blijft dit in de praktijk een fragiel en moeilijk te realiseren ideaal. Toch wordt het potentieel van de skatescene als platform voor culturele verandering onderschreven. Gray (2018) en Paechter en collega's (2023) benadrukken dat niet-traditionele skaters via hun zichtbaarheid de status quo uitdagen en bijdragen aan een inclusievere scene. Skaten fungeert daarbij als vorm van zelfexpressie en empowerment, die ruimte biedt buiten de beperkingen van traditionele genderrollen.

Een opvallende strategie is de herdefiniëring van stigmatiserende uitdrukkingen zoals *skate like a girl*. Waar deze vroeger werd gebruikt als seksistische minachting, net als het label *skate Betty*, dat vrouwelijke skaters reduceerde tot decoratieve groupies, wordt ze nu door sommige skaters hernomen als daad van eigenaarschap. Door zich een traditioneel masculiene skate-identiteit toe te eigenen, los van hypergefeminiseerde verwachtingen, herschrijven zij wat het betekent om 'skater' te zijn (Beal & Weidman, 2003; Kelly et al., 2005; Kulynych, 2020; Rannikko et al., 2016). Toch blijft deze herdefiniëring ambigu: de drang om vrouwelijkheid af te schudden reproduceert de mannelijke norm, en bevestigt dat het noodzakelijk is om vrouwelijke kenmerken te minimaliseren om als legitieme skater erkend te worden (Abulhawa, 2008; Bäckström & Nairn, 2018).

Bäckström en Nairn (2018) erkennen dit probleem en pleiten daarom voor interventies die zowel het belang van gender erkennen als overstijgen, hoewel ze toegeven dat het in de praktijk uitdagend kan zijn om tegelijk onze kijk op en de praktijk van sport te veranderen. Nilsson (2021) waarschuwt bovendien voor een automatische interpretatie van vrouwenparticipatie als verzet en pleit voor aandacht voor betekenissen die vrouwen zelf geven aan hun aanwezigheid, die volgens haar vaak overeenkomen met die van mannen: vrijheid, expressie of gewoon plezier (Beal & Weidman, 2003; Nilsson, 2021). Vrouwen kunnen daarnaast ook zelf andere skaters, inclusief mannen, als inauthentiek classificeren wanneer deze niet bijdragen aan de subculturele orde (Nilsson, 2021).

Onderzoeksvragen

Hoewel de bestaande literatuur waardevolle inzichten biedt in de structurele genderongelijkheden en machtsverhoudingen binnen de skatecultuur, blijft een fundamentele lacune bestaan die ons ervan weerhoudt een volledig begrip van deze realiteit te ontwikkelen: de perspectieven, praktijken en realisaties van de niet-traditionele skaters zelf blijven onderbelicht. Een beter begrip van hoe ongelijkheden niet alleen worden gereproduceerd, maar ook worden beleefd, onderhandeld en uitgedaagd, is essentieel om te begrijpen hoe subculturele gemeenschappen vandaag de dag evolueren. Vanuit deze analyse formuleren we de volgende centrale onderzoeksvraag: *Hoe worden (sub)culturele genderhiërarchieën binnen de Brusselse skategemeenschap gereproduceerd en geherconfigureerd?* Deze vraag vormt het vertrekpunt voor onze kwalitatieve studie naar hoe betekenissen rond authenticiteit, inclusie en verzet vorm krijgen binnen de hedendaagse skatecultuur. De deelvragen die hieronder vallen belichten elk een ander aspect van deze culturele dynamiek: *Hoe ervaren vrouwelijke en non-binaire skaters ongelijkheid in hun toegang tot en deelname aan de skategemeenschap? Hoe herschrijven niet-traditionele skaters de normatieve cultuur van de Brusselse skatescene?*

Methodologie

Dataverzameling en analyse

Dit onderzoek maakte gebruik van kwalitatieve methoden die ruimte lieten voor de gelaagdheid van betekenisgeving binnen de Brusselse skategemeenschap. Diepte-interviews en veldobservaties werden ingezet als kwalitatieve methoden om processen van genderconstructie, subculturele erkenning en (on)zichtbaarheid in kaart te brengen. De initiële toegang tot het veld verliep via wekelijkse deelname aan de betalende Only Girls-sessies van het Brusselse collectief BX'Elles. Deze vonden van oktober 2024 tot juni 2025 plaats in het private skatepark Byrrrh in Anderlecht, waarbij vanaf het begin transparant werd gecommuniceerd dat mijn deelname kaderde binnen een onderzoek. Deze betrokken aanwezigheid liet toe om op een langere termijn informele interacties en ruimtelijk gedrag te registreren, tijdens gezamenlijke momenten van leren, falen en pauzeren. Daarnaast werd aan de hand van een observatiegids (bijlage 3) twee Hop On Hop Off-tours meegevolgd in Molenbeek en Elsene. Dit is een initiatief van BX'Elles dat skaters van alle genders samenbrengt om streetspots te verkennen. Zo werden genderdynamieken in de publieke ruimte getraceerd, waarin we, in tegenstelling tot de sessies, ook de praktijken van cismannen konden observeren.

De kern van de dataverzameling bestond uit vijftien semi-gestructureerde diepte-interviews met skaters van uiteenlopende genderidentiteiten en ervaringsniveaus. Deze methode liet toe om zowel vrouwelijke en non-binaire perspectieven te belichten als mannelijke opvattingen over genderdiversiteit en mainstreaming binnen de skatescene te exploreren. De interviews vonden plaats tussen februari en april 2025, op door de deelnemers gekozen locaties in Brussel, waaronder skateparken, cafés en woonkamers. Elk gesprek duurde gemiddeld een uur en werd gevoerd in het Nederlands, Frans of Engels, na ondertekening van een toestemmingsformulier. Er werd gewerkt met een vooraf opgestelde topiclijst (bijlage 2), waarbij respondenten voldoende ruimte kregen om vrijuit te spreken over hun perspectieven op de stand van zaken in de Brusselse skatescene. De respondentenlijst (bijlage 1) biedt een overzicht van de profielen: negen vrouwelijke, drie non-binaire en drie mannelijke skaters, in leeftijd variërend tussen 23 en 32 jaar, met ervaring gaande van minder dan één jaar tot meer dan twintig jaar. Alle vrouwelijke en non-binaire participanten zijn betrokken bij Only Girls-initiatieven: twee als organisatoren, vijf als instructeurs en vijf als deelnemers. Om hun anonimiteit te beschermen, werden citaten genuanceerd vertaald en persoonlijke gegevens zoals leeftijd en ervaring ondergebracht in categorieën.

Voor de analyse werd gekozen voor de reflexieve thematische analysemethode van Braun en Clarke (2006), waarbij de transcripties en veldnotities op latente wijze werden geanalyseerd aan de hand van het softwareprogramma MAXQDA. We opteerden voor thematische analyse vanwege de mogelijkheid om diepgaand inzicht te verkrijgen in hoe subculturele en gendergerelateerde betekenissen vorm krijgen in deze scene, en tegelijkertijd ruimte te laten voor onverwachte patronen. De methodologische flexibiliteit van deze benadering maakte het mogelijk om inductieve interpretaties te combineren met theoretisch geïnformeerde concepten, maar vereiste een extra waakzaamheid om het belichten van individuele stemmen niet ten koste te laten gaan van een structurele duiding van de ongelijkheidsprocessen. Na herhaaldelijke lezing van de interviews werd een initiële reeks codes opgesteld, die vervolgens werd geherstructureerd tot een hiërarchisch codeboek met hoofd- en subcodes (bijlage 4). Terugkerende codes over verschillende interviews heen werden samengebracht in voorlopige thema's. Deze thema's werden in een iteratief proces geëvalueerd, aangescherpt en verfijnd in relatie tot de onderzoeksvragen. Het resultaat is een thematische structuur opgebouwd rond zes vormen van *durven*, die in het empirische hoofdstuk worden toegelicht aan de hand van illustratieve citaten en observaties.

Positionaliteitsverklaring

Williams (2007) wijst erop dat het veld van hedendaagse subcultuurstudies steeds vaker wordt betreden door jonge onderzoekers met een kritisch insiderperspectief. Hoewel dit perspectief unieke toegang en nuance oplevert, brengt dit ook risico's met zich mee. Mijn eigen positie als Brusselse jongere met een brede kenniskring vergemakkelijkte in hoge mate het leggen van contacten. Door gedeelde leeftijd, taal en culturele referenties werd ik eerder als peer dan als onderzoeker gepercipieerd. Die informele sfeer leidde tot openhartige gesprekken, maar bracht ook spanningen met zich mee. Zo viel het op dat sommige participanten terughoudender spraken zodra de dictafoon aanstond, mogelijks uit vrees dat hun woorden via mij zouden circuleren in gemeenschappelijke netwerken. Sommigen vroegen meermaals bevestiging van de vertrouwelijkheid van ons gesprek. Anderen begonnen het gesprek met een *disclaimer*, waarin ze toelichtten dat hun percepties, die nochtans getuigden van een kritische, doordachte en open houding, "misschien gewoon tijdelijk zijn". Verschillende respondenten wezen daarnaast op een groep mannelijke skaters die het Moricharplein zouden domineren en beschreven hen als "intimiderend" en "toxic", maar niemand wou hen echter bij naam noemen of mij met hen in contact brengen. Deze gevoeligheden zijn op zich al veelzeggend.

Bovenstaande zaken illustreren hoe sociale nabijheid een dubbelzinnige rol speelt in kwalitatief onderzoek en maken een kritische reflectie op mijn eigen positie als onderzoeker essentieel om de invloed van mijn perspectief en achtergrond op de onderzoeksresultaten te erkennen (Holmes, 2020). Gezien de interpretatieve aard van deze studie is neutraliteit onmogelijk en zelfs ongewenst: subjectiviteit kan juist fungeren als startpunt voor methodologisch en positioneel bewustzijn (Holmes, 2020; Lareau, 2021; Williams, 2007). Mijn gevoeligheid voor genderongelijkheid en interesse voor het onderwerp zijn geworteld in zowel academische interesses in diversiteit en discriminatie als persoonlijke, frustrerende ervaringen met het patriarchaal systeem. Als jonge, hoogopgeleide, valide, cisvrouw zonder migratieachtergrond ervaar ik zelf gendergerelateerde barrières in de publieke ruimte, maar beschik ik tegelijk over privileges die mijn blik kunnen beperken, waardoor ik bepaalde intersectionele uitsluitingsmechanismen onvoldoende zie of begrijp (Holmes, 2020). Ook mijn eigen ervaringen als beginnende vrouwelijke skater in Brussel spelen een rol. Zo betrapte ik mezelf erop pas na zonsondergang te durven skaten op het Moricharplein, een keuze ingegeven door schaamte en sociale druk, die ik zag terugkeren in de woorden van respondenten. Zulke ervaringen kleuren onvermijdelijk mijn onderzoeksblik, maar vormden ook een belangrijke drijfveer om niet-traditionele perspectieven binnen de skatescene te documenteren en begrijpen.

Om de risico's van vertekening te beperken, streefde ik naar een open, reflexieve onderzoekshouding waarin luisteren centraal stond, zowel tijdens het verzamelen als analyseren van de data. Dit hield ook in: twijfel toelaten, positionering bevragen en mijn interpretaties voortdurend toetsen aan de veelstemmigheid van de scene (Lareau, 2021). Zo werd subjectiviteit geen obstakel, maar een analytisch hulpmiddel in het streven naar een kritische en inclusieve blik op gender in de Brusselse skatescene.

Resultaten: zes vormen van durf tussen uitsluiting en hertekening

Skaten belichaamt voor alle respondenten⁴ meer dan een fysieke activiteit: het is een speelse manier om de stad toe te eigenen, grenzen te verleggen, sociale netwerken op te bouwen, zelfvertrouwen te kweken en zich los te maken van dagelijkse zorgen. Als praktijk van vrijheid, zelfexpressie en verbondenheid is skaten, voor wie er niet vanzelfsprekend bij hoort, tegelijk aantrekkelijk en confronterend. De thematische analyse die volgt, opgebouwd rond zes vormen van durven waarin een toenemende mate van agency zichtbaar wordt, onderzoekt hoe deze beloftes zich verhouden tot de ervaringen van vrouwelijke en non-binaire skaters.

De thema's volgen geen strikt lineair verloop, maar vormen een gelaagd geheel van praktijken waarmee niet-traditionele skaters betekenis geven aan hun aanwezigheid in een cultuur die hen niet vanzelfsprekend verwelkomt. In de eerste drie thema's, *durven identificeren*, *beginnen* en *plaatsnemen*, staat de confrontatie met structurele en symbolische uitsluiting centraal. De respondenten getuigen hier over de moeilijkheid om toegang, ruimte en legitimiteit te verwerven in een subcultuur die historisch rond witte mannelijkheid is opgebouwd. Hun handelingsvermogen blijft in deze fasen vaak precair: het zijn vormen van durf die gepaard gaan met terughoudendheid en twijfel. In de drie daaropvolgende thema's, *durven herconfigureren*, *verzetten* en *differentiëren*, verschuift de focus naar culturele interventie en hertekening, met oog voor de grenzen van inclusie. Niet-traditionele skaters nemen hier niet alleen ruimte in, maar creëren alternatieve vormen van community, herinterpreteren bestaande waarden en formuleren nieuwe vormen van skatepolitiek. Durven verandert hier van individuele overlevingsstrategie naar collectieve kracht: het is een manier om niet alleen henzelf maar ook de scene actief te emanciperen.

Durven identificeren

Niet-traditionele skaters begeven zich in een ongelijk speelveld, waar mannelijkheid zowel numeriek als normatief dominant is. Hoewel velen de Brusselse skatescene als genderdivers beschrijven, is er brede consensus dat deze diversiteit recent, fragiel en relatief is. Verwijzingen naar een vermeend keerpunt tijdens de covidperiode leggen bloot hoe vrouwelijke skaters tot voor kort nauwelijks

---

⁴ Ter herhaling: Lou, Charlie en Indigo identificeren als non-binair, Anouk, Awa, Cleo, Fenna, Romee, Lois, Allys en Marcela als vrouw, en Jens, Eliot en Maxim als man.

zichtbaar waren, en hoe dit de bodem legde voor een structurele verankering van mannelijk privilege binnen de scene. Charlie verklaart: “Het niveau bij mannen is hoger omdat zij geschiedenisgezien veel meer kansen gekregen hebben.” Hoewel het vaak benoemd wordt dat het nu niet meer raar is om een vrouwelijke skater te zien, blijft het mannelijke overwicht op skateplekken zoals het Moricharplein, Ursulinen en Byrrrh opvallend. Zoals meerdere respondenten stellen: “Er zijn vaak vrouwen, maar ook vaak geen vrouwen.” Zo komt Olivia tijdens het interview tot het besef dat ze nog nooit een groepje skatende meisjes is tegengekomen. Non-binaire skaters blijven grotendeels buiten beeld: slechts enkele participanten konden er überhaupt één bij naam noemen.

Wat deze observaties zichtbaar maken, is geen toeval, maar het resultaat van een geïnstitutionaliseerde hegemonie. Het dominante Brusselse skaterprofiel wordt unaniem omschreven als wit en cismannelijk. Deze typische skater is doorgaans een heteroseksuele twintiger met baggy kleren, een harde skatestijl en een nonchalante, je-m’en-fous-houding. Deze figuur fungeert als cultureel referentiepunt: wie hiermee overeenkomt, wordt sneller erkend als ‘echte’ skater, terwijl anderen zich voortdurend moeten legitimeren. Olivia getuigt bijvoorbeeld hoe ze “niet als vrouw maar als Aziaat” werd gezien, een opmerking die de etnische dimensie van uitsluiting blootlegt binnen een overwegend witte scene. Cleo beschrijft hoe “veel mannen heel problematisch zijn, maar geaccepteerd en behandeld worden als koningen, gewoon omdat ze keigoed kunnen skaten”. De vanzelfsprekendheid waarmee deze mannen zich in de scene bewegen, wordt gedragen door een masculien gedefinieerd ideaal van wat het betekent om te skaten. Jens verwoordt dat ideaal:

Bijna iedereen heeft een skatefase gehad, maar dat zijn geen skaters. Een echte skater moet kunnen zeggen: als je valt, je doet je pijn, maar je staat wel recht en je kunt ermee lachen. [...] Je moet er wel gewoon vollenbak voor gaan en geen schrik hebben om te vallen.

Deze eigenschappen van legitimiteit, risicobereidheid en fysieke hardheid worden binnen de subcultuur gevaloriseerd, maar blijken ongelijk verdeeld. Vrouwelijke participanten beschrijven hoe zij reeds op het niveau van instap ontmoedigd werden, waardoor handelingen zoals risico nemen of het opeisen van publieke ruimte nauwelijks binnen bereik lagen. Ouders, omgeving en hun zelfbeeld fungeren hierbij als remmende factoren, omdat skaten wordt gezien als een jongenssport die fysiek veeleisend, potentieel gevaarlijk, en dus cultureel incompatibel met vrouwelijkheid is. Fenna illustreert dit: “Op de grond gaan en blauwe plekken, dat is niet *feminine*.” Lois ondervond die sociale grens aan den lijve en legde haar skateboard even aan de kant omdat ze zich minder vrouwelijk voelde, terwijl Lou, als non-binair persoon met een volgens hen “te vrouwelijk lichaam”, datzelfde gevoel net

gendereuforie bracht. De helft van de niet-traditionele respondenten beschrijft een discrepantie van jaren, vaak een volledig decennium, tussen het eerste verlangen of zelfs “hooked zijn” en het effectieve moment van beginnen.

Vrouwelijke skaters die zich toch weten te profileren binnen deze norm van roekeloze risiconemer, worden vaak bewonderd om hun “hardcore” of “badass” stijl, maar tegelijk bevestigd als uitzondering. Uitspraken als “Je skatet goed voor een meisje” onderlijnen hoe erkenning afhankelijk blijft van een masculiene logica. Dergelijke micro-agressies, variërend van ongevraagd advies tot objectiverende commentaren op skatevideo’s, zijn wijdverspreid en worden door respondenten van alle niveaus benoemd. Awa haar ervaring toont hoe dit vaak niet intentioneel is:

*Ik zei tegen hem: “Denk je dat ik ooit hetzelfde niveau als die jongen achter mij ga hebben?”
Hij antwoordde, met letterlijk alle goedbedoeldheid van de wereld: “Skateboarden was superlang een supermannelijke sport, maar nu skaten er meer en meer meisjes, dus je kan sowieso die hun niveau halen.”*

Ook Olivia wijst op deze dubbele standaard: “Als je als chick een ollie kunt, is dat altijd van: “Oh my god! Wauw!” Terwijl dat niet speciaal is. Je wordt gezien als zo’n zwakkere schakel, en als je dan iets kunt, zijn ze verbaasd.” Die verbazing is vaak goedbedoeld, maar onthult lagere verwachtingen en reproduceert het idee dat vrouwelijke of non-binaire skaters per definitie ondergeschikt zijn aan mannelijke. In de praktijk vertaalt zich dat in ongevraagd advies, vaak ervaren als *mansplaining*, gaande van subtiele vormen van instructie (“Ik ga jou tonen hoe je dit moet doen”) tot directe toe-eigening van het leerproces (“Een man pakte mijn skateboard en zei: ‘Dit is hoe je dat moet doen’”). De alledaagsheid en ambiguïteit van deze opmerkingen maken ze moeilijk benoembaar, laat staan bespreekbaar, zonder als overgevoelig of “militant skatergirl” te worden weggezet.

Deze micropraktijken reproduceren een klimaat van sociale controle, waarin vrouwelijke skaters voortdurend het gevoel hebben zich te moeten bewijzen. Ze willen niet gezien worden als “de vriendin van” of “die girl dat het voor haar image doet”, maar als authentieke skaters. Die controle strekt zich uit tot het lichaam zelf: skaten in een rok of zonder beha wordt sociaal gesanctioneerd en roept al snel vragen op over legitimiteit. Indigo illustreert deze spanning met een persoonlijke droom: ooit het skatepark betreden in een roze tutu, een fantasie die voorlopig opgeborgen blijft. Marcela concludeert: “Vaak is dat niet verbaal of groot of zo een incident. Het is niet meer zo dat er jongens naar u komen en zeggen: “Wat doet gij hier?” Maar dat wilt niet zeggen dat je u 100% welkom voelt.” Deze voortdurende nood aan legitimering maakt dat identificatie telkens opnieuw moet worden bevochten.

Durven beginnen

De combinatie van collectieve en individuele uitgestelde toegang resulteert in een oververtegenwoordiging van vrouwen en non-binaire personen onder de beginners. Dit is op zich al veelzeggend, maar wordt nog problematischer in een context waar beginnerschap geen neutrale leerfase is. Binnen de skatescene functioneert technische beheersing en een persoonlijke stijl als subcultureel kapitaal, en gelden impliciete gedragscodes zoals “de lijnen volgen” of “de flow respecteren”. Deze codes worden zelden expliciet gemaakt, maar wel verondersteld, wat het niet simpel maakt voor de communityloze beginner om zonder voorkennis of begeleiding het park te betreden. Respondenten geven aan dat beginners niet altijd als volwaardig deel van de scene worden gezien: ze worden “op neergekeken”, “getrashtalkt”, of simpelweg “niet gerespecteerd”. Voor niet-traditionele skaters is die ervaring echter niet tijdelijk of onbeduidend, maar structureel: zij blijven vaak tegelijk hyperzichtbaar en ondergewaardeerd. Het onbehagen dat daaruit voortvloeit is geen louter individueel of psychologisch gevoel van faalangst, maar wijst op een dieper ervaren vorm van symbolisch niet-thuis-zijn. Zoals Anouk aantoont, leidt het ontbreken van zowel vrouwelijke rolmodellen als beginnende peers tot een versterkt gevoel van buitenstaanderschap:

Het is gewoon een grotere gap omdat ik een beginner ben en ik zie geen vrouwen op het skateplein. En dat maakt het denk ik wel moeilijker om dan de stap te zetten om tussen experienced mannen rond te skaten. Zelfs voor mij als durver. [...] Je voelt je echt zo hard bekeken en ik heb al momenten gehad dat ik uiteindelijk niet durfde te gaan skaten.

Dat niet-traditioneel beginnerschap precair is, heeft niet enkel te maken met een gebrek aan informele ondersteuning, maar ook met de normatieve invulling van het leerproces, wat evenals gegenderd blijkt. De culturele standaard van het masculien gecodeerde “vullenbak gaan” maakt dat tragere processen van voorzichtigheid en graduele opbouw, dat door veel respondenten als typisch voor vrouwelijke skaters wordt beschreven, nauwelijks worden erkend als valide leerstrategieën. Zoals Marcela opmerkt: pas wie hard skatet, skatet “als een jongen”. Het resultaat is een leeromgeving waarin niet-traditionele skaters voortdurend sociaal worden beoordeeld, gecorrigeerd of geminacht, zeker in de beginfase. Olivia verwijst naar een situatie op het Moricharplein waarin een beginnende vriendin wachtte met skaten tot het donker was, maar alsnog werd bekeken, bespot en gefilmd door een groepje mannelijke skaters.

Voor velen leidt dit alles tot terugtrekking uit de publieke scene. In plaats van zich aan te sluiten bij de skatecommunity, oefenen ze alleen op afgelegen plekken: in ondergrondse parkings, de garage bij hen thuis, het vuilbakkenplekje in hun straat. Hoewel erkend wordt dat dit voorkomt bij alle genders, blijkt deze isolatie bij non-binaire personen en vrouwen langer aan te houden en zelfs te leiden tot drop-outs. Charlie verwoordt deze genderdimensie:

Veel vrouwen hebben in hun garage al die eerste stapjes gedaan. Dat heeft dan tien jaar geduurd en dan hebben ze dat opgegeven. Want ze kennen niemand die dat met hen wil doen. Ze zijn beschaamd om naar het park te gaan.

Durven plaatsnemen

Toegang tot de skatescene is geen eenmalige gebeurtenis, maar een voortdurend proces van plaatsnemen: fysiek op het park, sociaal in de community, en symbolisch binnen de subculturele orde. Zoals Indigo scherp observeert, vergt het zelfs voor ervaren skaters moed om naar het skatepark te gaan: “Als je geen energie hebt om je te lanceren en te durven en plaats te nemen, dan gaan ze jou dat ook niet geven.” Het contrast met de vanzelfsprekendheid waarmee “keiveel witte dudes” de ruimte bezetten, via snelheid, attitude en stilzwijgende codes, maakt duidelijk dat het zorgeloos innemen van ruimte vaak vertrekt vanuit een geprivilegieerde positie.

Voor vrouwelijke skaters betekent plaatsnemen bovendien vaak een dubbele blootstelling: aan de impliciete gendernormen binnen de skatescene en aan seksuele intimidatie in de bredere publieke ruimte. Skateparken zijn vaak gedeelde stedelijke ruimtes waarin ook andere mannelijke groepen aanwezig zijn. In het Ursulinenpark bijvoorbeeld, waar ook “agressieve mannen onder invloed” en “hangjongeren” samenkomen, is er een bijkomend onveiligheidsgevoel. Tijdens een Hop On Hop Off-sessie werd een vrouwelijke skater die als eerste aankwam omringd en lastiggevallen door mannen, een situatie die haar niet vreemd was. Romee getuigt hoe zij daarom haar partner meevraagt als vorm van zelfbescherming, maar tegelijk wordt aangesproken door moeders met de vraag of ze wil waken over hun kinderen. Zo verschuift de verantwoordelijkheid voor veiligheid naar wie zelf kwetsbaar is.

Sociale verankering kan in dit proces fungeren als buffer tegen onveiligheid, maar is net voor niet-traditionele skaters vaak moeilijker toegankelijk, onder meer door het gebrek aan queer en vrouwelijke zichtbaarheid. Waar Maxim stelt: “Door skaten heb je community en door je community blijf je skaten”, blijkt uit de skatebeleving van Indigo en Olivia hoe precair dat eerste deel is voor wie afwijkt van de dominante norm. Ondanks elk een decennium aan skate-ervaring, geven ze aan zich nooit deel

van een community te hebben gevoeld. Romee bevestigt deze kwetsbaarheid: “Omdat ik mij op Place Mo echt niet op mijn plek voelde had ik ook geen neiging om mensen aan te spreken”, en benadrukt hoe zelfs een minimale herkenning een tijdelijk gevoel van geborgenheid kan creëren:

Het is zelden dat er echt alleen maar mannen zijn. Vaak is er wel iemand waarmee je je een beetje kunt identificeren. Die zijn niet altijd aan het skateboarden, misschien een ander rolding aan het doen, maar er is altijd iemand waarbij ik mij veilig voel.

Tenslotte impliceert plaatsnemen het kunnen plaats geven, een dynamiek die niet altijd wordt erkend of gepraktiseerd. Tijdens de Only Girls-sessies werd zichtbaar hoe moeilijk sommige mannelijke skaters afstand doen van hun ruimtelijke vanzelfsprekendheid. Ondanks duidelijke afspraken en meerdere verzoeken om het park te verlaten, bleven gevorderde mannen tweemaal aanwezig. Eén van hen, die nochtans niet de eigenaar was, riep zelfs al lachend: “Het is mijn skatepark”, een claim die dit privilege treffend verwoordt. Vrouwelijke en non-binaire deelnemers trokken zich symbolisch terug naar de periferie van het park dat voor deze sessies net exclusief voor hen bedoeld was. Ook skaters zoals Eliot, die als gevorderde witte man wel binnen het dominante profiel valt, worden soms gecorrigeerd: “Je moet de anciens laten passeren”, kreeg hij te horen op het Moricharplein. Deze aanspraak op hiërarchie geldt voor iedereen, maar zoals Marcelas ervaring illustreert worden niet-traditionele skaters strenger ruimtelijk gedisciplineerd, als skater én als vrouw:

Dat is al een paar keer gebeurd in een skatepark dat een guy een trick aan het doen is en die zo is van: “Hey, kan je niet hier zijn?” Ze organiseren dat zo voor zichzelf, of dan zeggen ze: “Ja, maar dit is gevaarlijk”, of “Dit is hoog”, zonder te weten hoe goed ik zelfs skate.

Durven herconfigureren

Binnen deze context van een skatescene gemaakt door en voor mannen ontwikkelen niet-traditionele skaters eigen strategieën van toegang. Collectieven zoals BX’Elles, dat in 2020 werd opgericht om de isolatie van vrouwelijke skaters te doorbreken, fungeren daarbij als motor van verandering. Via Only Girls-sessies, Hop On Hop off-tochten en publieke community-events bouwen zij aan alternatieve structuren. Participanten, waaronder Lou, benadrukken het belang hiervan: “Ik ben echt heel dankbaar voor de sfeer die ze creëren, en de events die ze uitvoeren, en gewoon heel de cultuur die ze maken voor skatende niet-mannen in Brussel.” Het is duidelijk dat hun initiatieven “safe spaces” creëren waarin niet-traditionele skaters voor het eerst in hun leven volledig vrij in een skatepark kunnen skaten,

en waarlangs ze in contact komen met rolmodellen en community. Verschillende respondenten vertellen enthousiast hoe ze al hun vrienden leerden kennen via de evenementen van BX'Elles.

Cruciaal hierbij is dat deze initiatieven zich niet afzonderen van de bredere skatecultuur, maar er doelgericht in interveniëren. Sessies zoals Hop On Hop Off, waarin gemengde groepen in publieke ruimte samen skaten onder de vleugels van BX'Elles, belichamen deze dubbele logica van bescherming en transformatie. Wat voorheen als een mannelijke, competitieve en vaak intimiderende plaats werd ervaren, krijgt nu alternatieve betekenissen van speelsheid, zorg en wederzijdse erkenning. Ruimte wordt dus niet enkel fysiek maar ook symbolisch geclaimd, zoals Lou illustreert: “Dan denk ik: fuck off, hoezo zou jij deze plaats mogen hebben en wij niet? Hoezo moeten zij aan kant gaan voor jou en jij niet voor hen? Daarom probeer ik ook plaats voor andere mensen te maken.” Romee getuigt hoe dit niet vanzelfsprekend is en een proces van toe-eigening van de skatersidentiteit moet voorafgaan aan de toe-eigening van ruimte:

Waar ik in het begin dacht: ik heb geen plaats in het skatepark omdat ik niet kan skaten en het is voor skaters, [...] denk ik nu soms: ik heb wel plek hier, ik mag hier zijn, en ik wil hier ook zijn. Dus ik ga mezelf soms wel wat pushen om wel naar Ursulinen te gaan en niet naar mijn vuilbakkenplekje, omdat ik mij niet moet aanpassen omdat ik denk dat ik daar niet hoor.

De toegenomen genderdiversiteit binnen de Brusselse skatescene is dan ook geen spontane evolutie, maar het resultaat van jarenlang inzet van niet-traditionele skaters die actief ruimte creëren voor zichzelf en voor anderen. Zoals Charlie opmerkt over een gelijkaardig initiatief: “Het is aan het komen nu bij de tienermeisjes. Maar dat is ons werk. Wij hebben daarin tijd en energie gestoken om dat te promoten.” Dit werk is meer dan organiseren: het is een cultureel interveniëren. Niet-traditionele skaters ondermijnen het vanzelfsprekende karakter van masculiene normen door hun legitimiteit als skater op te eisen. Tegelijk grijpen ze actief in door micro-agressies te benoemen, gedrag te begrenzen, privileges bespreekbaar te maken, het belang van safe spaces uit te leggen, en elkaar te betrekken bij DIY-initiatieven. Marcela, de meest ervaren en diep in de subcultuur gewortelde niet-traditionele respondent, neemt de taak van culturele bemiddelaar op zich:

Soms ben ik te gefrustreerd, maar soms praat ik met hen en besef ik dat ze het goed bedoelen, maar gewoon fucked up uitdrukken. Dan zeg ik: “Zeg volgende keer gewoon: “Je skatet goed”, zonder de girl part.” [...] Of als ik iemand een beginner hoor trashtalken, vraag ik hen of ze al uitgelegd hebben dat die iedereen hun lijnen aan het afsnijden is. [...] Ook zó vaak moet ik zeggen: “Zie je dat meisje in die hoek? Ga niet in die fucking hoek, je kan in alle andere hoeken

skaten.” “Ik mag overal skaten”, antwoorden ze dan. Dan leg ik uit: “I know. Het gaat daar niet over, gewoon over plaats geven aan andere mensen.” En ik denk dat als je er niet over praat, dat ze zich dat niet realiseren.

De normatieve kaders rond wie skater mag zijn, wat geldt als ‘goed’ skaten en hoe skaters zich tot elkaar verhouden, worden via deze individuele en collectieve praktijken fundamenteel heronderhandeld. Risicogedrag en ongenaakbare coolheid maken plaats voor kwetsbaarheid, solidariteit en veiligheid als alternatieve bronnen van status. Deze inzet is geen vraag om toegang tot de huidige cultuur, maar een performatieve praktijk die nieuwe waarden belichaamt en die als voorwaarde stelt voor bredere inclusie. Daarmee ondergraven zij de bestaande hiërarchieën, en zoals Maxim opmerkt maakt dit ook andere vormen van aanwezigheid denkbaar:

Being gay en queerness, dat was totaal afwezig in de skating. [...] Een kanonvoorbeeld is Bryan Anderson, echt zo'n grote, gespierde, witte dude, die ooit 'skater of the year' heeft gewonnen. [...] Maar ik denk dat hij ook toen, twintig jaar later, uit de kast durfde komen doordat er al tegelijkertijd een beetje gebabbeld werd over: “Waar zijn de girls in de skatescene eigenlijk? Er zijn er echt wel die goed skaten, let's give them some sponsorships also.”

Tegelijkertijd maakt het veldwerk duidelijk dat ook deze zorgpraktijken kunnen uitsluiten. Initiatieven zoals Only Girls-sessies, hoewel expliciet gericht op “iedereen die geen cisman is”, worden door non-binaire organisatoren en deelnemers niet altijd als vanzelfsprekend inclusief ervaren. De culturele framing van zulke sessies als vrouwelijke tegenruimte maakt dat non-binaire skaters zich vaak geplaatst zien tussen twee onvolkomen opties: een feminien gecodeerde safe space waarin ze zich niet volledig gerepresenteerd voelen of een masculien gedomineerde skatecultuur waarin ze zich niet veilig voelen. Indigo verwoordt deze ambivalente positie wanneer gevraagd wordt of hen zich veilig voelt in de Brusselse skatecommunity:

Dat hangt ervan af. Bij BX'Elles, mega, behalve dan dat het niet queer is en er constant “girls” wordt geroepen. Maar in een skatepark... Ik weet dat als ik mij blesseer en er overal bloed is dat ze mij gaan helpen, maar verder is er niet veel care. [...] Als er alleen mannen zijn en ik bijvoorbeeld niet durf te droppen, is er niemand dat er mij gaat voorstellen om mijn hand vast te houden, terwijl dat direct gebeurt als ik met vrouwen of bij BX'Elles skate.

Uit solidariteit met de strijd van vrouwen wordt deze spanning zelden openlijk benoemd. Toch laat Charlie hun uitspraak, “Het is al zo moeilijk dus ik wil het niet moeilijker maken”, zien hoe queer ervaringen ondergeschikt blijven aan een binaire invulling van inclusie.

Durven verzetten

Waar oudere skaters herinneren hoe ze vroeger werden weggezet als outcasts, ongewenst door ouders, politie en publiek, is skateboarden vandaag steeds meer ingebed in de maatschappelijke mainstream. Publieke investeringen in skate-infrastructuur, het groeiende aanbod aan lessen en kampen, en de opmars van skateboarden in theater- en museumcontexten getuigen van een institutionele verankering die de oorspronkelijke deviantie en anti-institutionele lading van de cultuur ondergraaft. Skaten is in Brussel niet langer vanzelfsprekend marginaal en dus ook niet meer vanzelfsprekend politiek.

Toch verdwijnt de subculturele lading niet volledig. Voor respondenten die zich als “core” beschouwen, blijft skateboarden een levensstijl doordrongen van DIY-ethiek, expressievormen zoals punk en zines, en een sterke nadruk op zelforganisatie. Voor deze groep, waar vandaag ook vrouwelijke en non-binaire skaters zich situeren maar mannelijke dominantie aanhoudt, is het skatepark geen competitief sportterrein, maar een thuishaven waarin sfeer, stijl en non-conformisme primeren. Vanuit deze logica wordt mainstreaming vaak gelezen als bedreiging, zoals Marcela opmerkt:

In België is meer dat beeld van vroeger dat je nu ziet: van die skaters met een joint en pint. [...] Nu is het allemaal wat cleaner geworden. Je ziet skaters naar het skatepark gaan met een flesje water en een banaan, maar ik zie daar eigenlijk niets slechts in. Ik denk dat de mensen die daarop haten, de mensen zijn die misschien een sterke connectie hebben met dat vorige beeld.

Het verzet tegen mainstreaming is dus niet enkel een verzet tegen institutionalisering, zoals de Olympische opname die volgens Eliot “de ziel van skateboarden verderft” en volgens Jens hen “probeert te boetsen naar wat zij het ideaal vinden”. Het is een verzet tegen de culturele verschuivingen in gedragscodes en esthetiek, een nostalgische reflex op wat ervaren wordt als verlies van subculturele autoriteit. Marcela beschrijft hoe die weerstand zich specifiek richt op initiatieven zoals BX’Elles:

Je hebt de jongens die, toen BX’Elles naar de scene kwam en iets creëerde van: iedereen is welkom, iedereen kan leren, [...] die waren van: “Oké, jullie doen al die events, maar wat met

het echte skateboarden?” [...] Die hadden rare criteria om te judgen, zoals hoeveel van ons kunnen kickflippen, en zeiden dat we niet eens goed konden skaten. [...] Ik heb het gevoel dat een deel van wat ze niet leuk vinden is doordat dingen voor ons aan het gebeuren zijn, en eens niet voor hen.

Dit illustreert hoe het nostalgisch verzet niet alleen gericht is tegen externe krachten, maar ook tegen nieuwe actoren die zich niet langer onderwerpen aan bestaande machtsverhoudingen. “De *resistance* is tegen dat dat uit de handen van de skaters zou verdwijnen,” aldus Maxim, waarbij “skaters” vaak slechts een selecte groep aanduidt.

Opvallend genoeg zijn het net deze coreskaters die profiteren van de mainstreaming die ze bekritisieren. Via gesubsidieerde infrastructuur, vaak afgestemd op gevorderde skaters, en via professionele posities als skateparkbouwer en skateshopeigenaar blijven zij dominante figuren binnen de scene. Zo worden ze versterkt door dezelfde institutionele en kapitalistische structuren die ze verwerpen. Wat in deze kritiek bovendien vaak buiten beeld blijft, is dat dezelfde processen ook emanciperend kunnen werken voor niet-traditionele skaters. De normalisering van skateboarden maakt het vandaag mogelijk om je subcultureel te identificeren zónder je te moeten onderwerpen aan de masculiene norm die er lang de toegangspoort toe vormde. Tussen “de zuipers en de atleten”, zoals Lois het uitdrukt, ontstaat een veld van hybrides, waaronder veel niet-traditionele skaters die weigeren deze binaire tegenstelling tussen authentiek en mainstream te aanvaarden. Voor hen is de popularisering geen bedreiging, maar een hefboom voor inclusieve representatie, collectieve hertekening en subculturele agency. Tegelijk houden ze vast aan de subversieve kracht van skaten: als praktijk van ruimteclaiming, verboden spel en collectieve kracht. Zij zijn diegenen die zich vandaag echt verzetten, niet uit nostalgie maar als bewuste keuze.

Dit verzet speelt zich niet louter af tegen de buitenwereld, maar ook binnen in de scene zelf. Niet-traditionele skaters herinterpreteren subculturele waarden vanuit een ander strijdtoneel: ze ontmantelen de exclusieve logica waarop deze waarden historisch zijn gebouwd. Daarmee bekritisieren ze de blinde vlekken van het nostalgisch verzet, dat een verleden romantiseert dat voor velen nooit toegankelijk was. Marcela legt de vinger op die mythevorming: “Misschien was dat vroeger eigenlijk ook niet zo geweldig. Misschien moeten we dat wat meer in vraag stellen.” Ook Charlie benadrukt dat de Brusselse scene vandaag niet zozeer haar ziel verliest, maar net teruggrijpt naar de radicale kern van skateboarden:

Mensen hebben nog altijd dat idee van skate van de jaren 2000, zoals die film Mid90s. Ik vind dat een problematische kutfilm, want dat is letterlijk al het slechte van skaten daarin: peer pressure en graaf doen, niet respectvol omgaan met mensen, drinken en drugs. Terwijl skaten oorspronkelijk is gewoon proberen te navigeren in een stad en om te spelen op een plek waar je niet mag spelen. [...] Al die mensen die gepest werden, dat waren dan de skaters, de outskirts in de maatschappij. Wie is dat nu? De niet-traditionele skaters. [...] Dus wat is het meest skate-attitude dat je kunt doen? Dat is die mensen mee in je skateding trekken. Alle gasten die die girls sessie zien en zeggen: “Allee, dat is toch niet nodig? Ik wil ook het skatepark voor mij alleen met mijn vrienden”, daarop antwoord ik: “Dat is niet echt skatementaliteit van jou.”

Durven differentiëren

De niet-traditionele respondenten dromen allen luidop van een gedeelde, inclusieve skatecultuur. Fenna verwoordt dit verlangen: “Ik wil één grote skatecultuur. Meer skate-events, waar echt iedereen samenkomt, en meer vrouwen in die organisatie. Want BX’Elles doet events, maar dat is altijd zo’n BX’Elles-event. Ik wil grote events; alles, iedereen samen.” Tegelijk beseffen respondenten hoe ver dit verlangen van de realiteit verwijderd blijft en dat de structurele asymmetrie binnen de scene niet zomaar overbrugbaar is met goede wil alleen.

Wat op het eerste gezicht een uitnodigende scene lijkt, rust in werkelijkheid op een impliciete norm van neutraliteit die in de praktijk de dominante positie van mannelijke skaters onzichtbaar maakt en stabiliseert. Deze schijnbare universele openheid, die men zou kunnen omschrijven als een vorm van *hegemonische neutraliteit*, uit zich in uitspraken als “Niemand zou scheef kijken naar meisjes” of “Gender doet er niet toe”, veelvuldig geuit door mannelijke respondenten. Hoewel alle mannelijke respondenten erkennen dat de numerieke dominantie van mannen intimiderend kan zijn en grote voorstander zijn van de Only Girls-sessies, blijven ze blind voor de asymmetrie van ervaring. “Ik denk wel dat skaters niet altijd doorhebben wat het is om een vrouw te zijn op een skatepark. Dat ze eerder denken: iedereen is beginner geweest”, stelt Romee. Wat Maxim zegt, met de beste bedoelingen, is symptomatisch voor deze blindheid: “Ook al zitten die barrières alleen in je hoofd, let's get them out of there!” Daarmee wordt genderongelijkheid gereduceerd tot persoonlijke onzekerheden of percepties, en worden structurele uitsluitingsmechanismen geneutraliseerd of hervertaald als “*perceived* obstakels”, om het in de woorden van Maxim te zeggen: “Ik zeg *perceived*, want sommige zijn misschien wel daar, maar sommige zijn ook gewoon in hun hoofd.” Voor mannen voelt skaten

echter neutraal aan, precies omdat hún lichamen, praktijken en stijl overeenstemmen met de onbenoemde norm.

Niet-traditionele skaters proberen deze structurele onzichtbaarheid te doorbreken via dialoog met mannen over hun uitspraken, gedrag en privileges, maar die interventies botsen vaak op defensieve reacties. Niet veel mannelijke skaters blijken open te staan voor introspectie, terwijl dat dit wel een voorwaarde van dialoog en groei is. Cleo merkt op: “Ze voelen hun comfortabel in hun bubbel, dus ze willen niet realiseren dat ze meer *aware* moeten zijn, maar zij zijn wel het probleem en wij doen al het werk.” Fenna vult aan dat de weigering tot reflectie vaak neerkomt op het ontlopen van een machtspositie die men niet wil opgeven.

Tegen deze achtergrond groeit bij niet-traditionele skaters een ander soort verzet, dat niet alleen inzet op inclusie, maar ook op kritische differentie. Ze durven het model van inclusie zelf bevragen: niet iedereen wil of kan zich voortdurend positioneren als educatieve tussenfiguur binnen een binaire genderlogica die hun bestaan marginaliseert. Velen kiezen bewust voor een strategische afstand: ze bouwen eigen netwerken, alternatieve infrastructuren en veilige ruimtes waarin ze hun identiteit niet hoeven te verantwoorden of aan te passen. Allys beschrijft dit als volgt: “Nu heb ik mij gerealiseerd dat het niet mijn fout is, [...] en als zij niet geïnteresseerd zijn, ga ik ook niet meer geïnteresseerd zijn. Ik wil hen liever vermijden of leren leven met hen dan nog te educeren.” Zelfs wie zich jarenlang geïntegreerd wist in mannelijke crews, komt tot het besef dat het subculturele kapitaal waarmee ze werden erkend vaak een prijs had. Verschillende respondenten merken op hoe vrouwelijke skaters die ooit “de jongens verdedigden”, nu ook de misogynie binnen de scene beginnen te benoemen.

Dit resulteert volgens Cleo in “twee aparte skatewerelden”, wat ondersteund wordt door de data: bijna alle niet-traditionele skaters geven aan liever of uitsluitend met andere niet-traditionele skaters te skaten en alle mannelijke skaters hun crews blijken nagenoeg homogeen. Fenna bevestigt deze segregatie: “In Brussel heb ik het gevoel dat het keihard meisjes en jongens apart is.” Toch weigeren non-binaire en vrouwelijke skaters de hoop op een gedeelde skatecultuur volledig los te laten. Door actief in dialoog te blijven, maar niet ten koste van hun eigen integriteit, creëren ze een vorm van kritisch verbonden zijn waarin conflict, separatisme en convergentie voortdurend heronderhandeld worden. Zolang de bereidheid groeit bij mannen om zichzelf onder de ogen te *durven* zien, blijft de droom van een inclusieve skatescene niet naïef, maar noodzakelijk. “Maar er is nog heel veel werk aan de winkel in Brussel”, concludeert Lois.

Discussie

Theoretische terugkoppeling

In overeenstemming met de bestaande literatuur wijst dit onderzoek op de hardnekkigheid van genderhiërarchieën in de skatescene, die zich uitdrukken in toegangsdrempels, legitimiteitskwesties en een masculiene norm. Dit gebeurt vandaag steeds minder via openlijke afwijzing, maar via performativiteit, ruimtecorrectie en sociale disciplineren. Het masculiene ideaal geldt evenals binnen de Brusselse scene, gedefinieerd via technische vaardigheden, risico en nonchalance, en functioneert als normatief ijkpunt, waarvan niet-traditionele skaters voortdurend afwijken. Waar eerdere studies zich doorgaans toeleggen op ofwel de reproductie van traditionele genderhiërarchieën (Abulhawa, 2008; D’orazio, 2020; Paechter et al., 2023), ofwel de symbolische en praktische vormen van verzet daartegen (Bäckström & Nairn, 2018; Kelly et al., 2005; Kulynych, 2020), laat dit onderzoek zien hoe verzet niet louter een reactie is op uitsluiting, maar functioneert als actieve herconfiguratie van culturele normen. Daarbij leveren we een bijdrage aan deze literatuur door deze dynamiek te verbinden aan het subculturele discours van authenticiteit. Niet-traditionele skaters worden zo uitgesloten door de dominante notie van authenticiteit, maar herdefiniëren deze via collectieve praktijken van zorg, solidariteit en ruimtegebruik, wat resulteert in een hertoe-eigening van de subculturele orde. Bovendien vullen we bestaande analyses aan met een non-binaire perspectief, dat grotendeels afwezig blijft in de binaire genderkaders van het meeste eerdere werk. Slechts enkele studies (Gray, 2018; Norwood, 2024), opnieuw opvallend beiden masterproeven, namen non-binaire perspectieven expliciet op. Net als zij stuiten ook wij op het empirische probleem van ondervertegenwoordiging: te weinig non-binaire respondenten om veralgemenende uitspraken te doen.

Een toevoeging aan de skateliteratuur, die zich vaak uitsluitend focust op de ervaringen van skaters met de skatescene zelf, is dat genderongelijkheid niet begint binnen de scene, maar reeds in jeugd en opvoeding vorm krijgt. Zo onthult dit onderzoek hoe het verlangen naar deelname voor veel vrouwelijke en non-binaire respondenten jarenlang werd gefnuikt door familiale restricties, geïnternaliseerde gendernormen en een gebrek aan rolmodellen en kapitaal. Aansluitend hieraan wijst de intersectie tussen beginnerschap en niet-mannelijkheid op een structurele ongelijkheid, waarbij de niet-traditionele beginner een vermoeilijkte toegang tot subcultureel kapitaal op verschillende fronten kent. Beginnerschap, vaak voorgesteld als een neutrale leercurve, fungeert hier als sociaal

selectiemechanisme: wie zich geen jeugdig en onbezonnen falen (Geckle & Shaw, 2020) kan permitteren, haakt vaak af nog voor het begonnen is.

In reactie op de structurele en symbolische uitsluitingsmechanismen ontwikkelen niet-traditionele skaters verschillende strategieën van aanpassing en verzet, die in ons onderzoek als zes vormen van durven naar voren komen. Deze functioneren als analytisch kader dat agency niet reduceert tot zichtbaarheid of confrontatie, maar begrijpt als gradueel, relationeel en collectief. In de Brusselse context gebeurt dit via pedagogische arbeid en de strategische bezetting van ruimte. Collectieven zoals BX'elles hercoderen zorg, wat traditioneel als 'vrouwelijk' bestempeld wordt, tot authentieke waarde en subversieve praktijk. In tegenstelling tot werk van Kelly en collega's (2005) en Kulynych (2020), waarin verzet vooral gepaard gaat met de incorporatie van masculiene eigenschappen zoals assertiviteit of risico, tonen de Brusselse skaters een alternatieve route: zorg wordt niet afgelegd om 'gelijk' te worden aan de mannelijke norm, maar wordt strategisch opgeëist en omgevormd tot bron van kapitaal en herconfiguratie. Zo tonen we hoe subcultureel kapitaal in de Brusselse scene tegelijkertijd fungeert als uitsluitingsmechanisme en herconfiguratie-instrument. De Brusselse skatescene vormt zo een laboratorium voor wat Butler (2004) het ontdoen van gender noemt: een proces van deconstructie en hercodering dat zich binnen de cultuur voltrekt.

Daarmee maken we zichtbaar hoe authenticiteit en subcultureel kapitaal niet statisch of exclusief zijn (Nilsson, 2021; Williams, 2007), maar zelfs herinterpreteerbaar en politiek inzetbaar. De Brusselse niet-traditionele skaters positioneren zich niet als outsiders die toegang willen tot een bestaande cultuur, maar als cultuurvormers. In lijn met Abulhawa (2008) en Nilsson (2021), maar met meer aandacht voor de structurele condities en onderdrukking, tonen wij hoe niet-traditionele skaters oorspronkelijke subculturele waarden zoals ruimteclaiming, marginaliteit en collectiviteit creatief herinterpreteren als reactie op de hegemonische structuren. Zo wordt de Brusselse scene niet gekenmerkt door een verlies van identiteit, maar net door een terugkeer naar de radicale kern van skateboarden. Ons onderzoek voegt aan Nilsson's werk (2021) toe dat dit verzet wel degelijk gegenderd is, omdat de oorzaak van de marginaliteit in de patriarchale onderdrukking ligt. Dit verschil qua resultaten en visie kan mogelijks verklaard worden doordat onze participanten zich reeds bevinden in het feministische netwerk van BX'Elles.

Het onderscheid tussen strategische zichtbaarheid en strategische gerechtigheid, zoals uitgewerkt door Bäckström & Nairn (2018), biedt een vruchtbare analytische lens. BX'elles en gelijkaardige initiatieven bieden via hun Only Girls-sessies veilige ruimtes waarin niet-traditionele skaters skills,

zelfvertrouwen en solidariteit kunnen ontwikkelen. Dit is een eerder private invulling van strategische zichtbaarheid en fungeert vooral als springplank naar strategische gerechtigheid: verschillende deelnemers geven aan hier eindelijk te kunnen beginnen skaten en maken vaak makkelijker de overstap naar publieke skateparken. Hun Hop On Hop Off-sessies zetten op directere wijze in op strategische gerechtigheid en vormen een concrete manier om vrouwelijke en non-binaire skaters in het straatbeeld zichtbaar te maken en tegelijk genderdiverse groepen te mengen, zonder daarbij hun veiligheid of legitimiteit op te offeren. Op deze manier herconfigureert BX'Elles niet alleen de skatecultuur, maar ook de Brusselse stedelijke ruimte, symbolisch en materieel. Ze realiseren strategische gerechtigheid voorbij het niveau van (media)representatie, waarbij de auteurs blijven steken, en bouwen aan gerechtigheid via 'normalisering' van aanwezigheid en simultane hertekening van ruimte.

Toch blijven deze strategieën niet zonder frictie. Sommige respondenten participeren uitsluitend in de Only Girls-sessies, niet vanuit segregatieverlangen, maar als vlucht voor confrontatie. Dit leidt tot een geïnternaliseerde marginalisering die lijkt op de ruimtelijke zelfregulering zoals Rose (1993) beschrijft. Hieruit vloeit een simultane insider-outsiderpositie voort: skaters die technisch gezien meedoen maar zich geen volwaardig deel voelen van de skatescene. Dit geldt in versterkte mate voor non-binaire skaters, die zich in zowel inclusieve als gemengde contexten vaak ongezien weten. Hierbij nuanceren we, in lijn met Norwood (2024), het potentieel van Only Girls sessies, geprezen door verschillende auteurs (Atencio et al. 2009; Bäckström & Nairn, 2018; Paechter et al., 2023). Zowel de uitgestelde deelname aan de skatecommunity als het non-binaire niet-thuis-voelen werpt vragen op over de mate waarin zulke strategieën werkelijk disruptief zijn.

Een andere centrale bevinding van deze studie betreft de verhouding tussen mainstreaming en subculturele identiteit. Waar bepaalde literatuur (D'Orazio, 2020; Sisjord, 2015) deze relatie vaak als antagonistisch conceptualiseert, met mainstreaming als verzwakking van subculturele authenticiteit, suggereren onze data een meer ambivalente, zelfs productieve dynamiek. Mits verankerd in collectieve zorg, representatie en pedagogische praktijken, blijkt mainstreaming net een hefboom te kunnen zijn voor inclusie. Het succes van initiatieven zoals BX'Elles toont hoe georganiseerde en zelfs betalende formats toegang creëren voor skaters die zich identificeren met subculturele waarden, maar historisch uitgesloten werden van de masculiene kern. We stellen dat deze toegang mede mogelijk werd door de mainstreaming en decriminalisering van skateboarden, wat betekent dat meer openheid naar de buitenwereld de poort opent voor zij die intern altijd al uitgesloten waren. Opvallend is dat veel niet-traditionele skaters deze toegang niet aanwenden om zich te distantiëren van de subculturele ethiek, maar net om deze te herdefiniëren. Daarbij positioneren veel niet-traditionele skaters zich bewust

buiten deze tweedeling van mainstream en subcultuur: ze weigeren de logica van binair verzet, net omdat hun praktijken eerder gericht zijn op culturele herconfiguratie dan op oppositie. Zoals Williams (2007) betoogt, moeten we insider- en outsiderposities niet als statisch maar sociaal dynamisch begrijpen. Door dit perspectief te hanteren, beoogt deze studie zichtbaar te maken hoe niet-traditionele skaters zich positioneren voorbij het traditionele subculturele regime, en zo bijdragen aan een hertekening van wat als authentiek, legitiem en core wordt beschouwd binnen de Brusselse skatescene.

Toch is deze ruimtewinst volgens ons precair. Sommige mannelijke skaters reageren met defensieve nostalgie op de verandering van ‘hun’ skatecultuur, waarbij ze het discours van verlies hanteren: verlies van vrijheid of authenticiteit. Dit wordt ontkracht door hoe de positie en praktijken van niet-traditionele skaters subculturele waarden van ruimteclaiming, marginaliteit en collectiviteit herpolitiseren. Toch blijven veel mannelijke skaters vasthouden aan de open, alternatieve en vrije aard van de skatecultuur (Gray, 2018; Norwood, 2024; Paechter et al., 2023; Rannikko et al., 2016). Deze houding kan gelezen worden als een hegemonische neutraliteit, die functioneert als een bijkomende maskering van symbolisch geweld, dat op zichzelf al maskerend is. Hiermee combineren we het werk van Connell (1987, 1995) en Bourdieu (1989): ze uiten weliswaar steun aan genderdiversiteit, maar beschouwen hun eigen positie als vanzelfsprekend en universeel, zonder hun patriarchale skatedividend in vraag te stellen. Deze blindheid van geprivilegieerden, die ook door D’Orazio (2020) en Geckle (2022) op Olympisch skateniveau en door Van Laar en collega’s (2024) op maatschappelijk niveau wordt blootgelegd, blijkt een cruciale belemmering voor structurele verandering richting gendergelijkheid.

De resultaten tonen aan dat culturele herschrijving enkel mogelijk is wanneer de dominante norm niet langer als neutraal wordt aanvaard, en ook de structurele condities, zoals toegang, veiligheid en representatie, verschuiven. Niet-traditionele skaters dagen wel degelijk op microniveau bestaande hiërarchieën uit, door de masculiene norm te decentraliseren, maar op structureel niveau blijft de masculiene hegemonie grotendeels onaangetast. Hoewel de openlijke seksistische uitsluiting, die in minder recente onderzoeken (Beal, 1996; Beal & Weidman, 2003) de norm was, grotendeels verdwenen is, blijven veel van de subtiele onderdrukkingsmechanismen aanwezig en onerkend. Niet-traditionele participanten vertellen daarnaast hoe hun crews divers of niet-mannelijk zijn, maar benadrukken hoe “de grote cultuur” mannelijk blijft. Vanuit deze bevindingen breiden we het kader van Bäckström en Nairn (2018) uit met een derde vorm van gegenderde agency: *strategische terugtrekking*. Zoals zichtbaar in het thema ‘durven differentiëren’, kiezen sommige skaters ervoor om zich terug te trekken uit inclusieve settings die hen reduceren tot educatieve brugfiguren. Ze bouwen

aan autonome netwerken en praktijken waarin zij zich veilig(er) en erkend(er) voelen en zich niet hoeven te legitimeren, uitleggen of beschermen. Hoewel deze strategie empowerment kan versterken, dreigt ze ook nieuwe marginalisering te realiseren zolang de dominante cultuur zich niet fundamenteel herstructureert. Zoals Van Laar en collega's (2024) stellen, vereist gendergelijkheid actieve mannelijke bondgenootschappen, niet als gunst aan gemarginaliseerden, maar als gedeeld belang in de herverdeling van betekenis en macht. Zonder mannelijke introspectie blijft de zogenaamde open skatecultuur een mythe.

Beperkingen van het onderzoek

Een aantal cruciale stemmen ontbreekt in dit onderzoek: die van vrijstaande vrouwelijke en non-binaire skaters, beginnende mannelijke skaters, en queer skaters in bredere zin. Hun afwezigheid kan deels verklaard worden door hun structurele isolatie binnen de scene, en heeft als gevolg dat bepaalde uitsluitingsprocessen onderbelicht blijven en de reikwijdte van de bevindingen begrensd wordt. De meerderheid van de vrouwelijke en non-binaire participanten is nauw verbonden aan het progressieve netwerk van BX'Elles, als organisator, instructeur of deelnemer van de Only Girls-sessies. Deze inbedding biedt analytisch waardevolle inzichten in verzet en gemeenschapsopbouw binnen een feministische subscene, maar leidt tegelijk tot een potentieel vertekend beeld van de bredere Brusselse skategemeenschap, waarin zulke emancipatorische praktijken eerder uitzondering dan norm zijn. Deze participanten hebben de eerste vormen van durven, identificeren en beginnen, reeds 'overwonnen', en bevinden zich in een relatief veilige context. Hoewel via oproepen op sociale media getracht werd om ook vrijstaande niet-traditionele skaters te betrekken, bleken ook deze respondenten vaak actief in gelijkaardige netwerken in andere steden. Hierdoor ontbreken vooral stemmen van skaters die zich in een precaire of beginnende fase bevinden zonder ondersteuning van een community, en is het risico reëel dat het onderzoek een te homogeen beeld geeft van agency onder niet-traditionele skaters.

Ook queer perspectieven blijven onderbelicht. Ondanks gerichte wervingspogingen bleven non-binaire perspectieven beperkt aanwezig en namen geen trans skaters deel. Seksuele oriëntatie werd bovendien niet expliciet bevraagd, waardoor de impact van seksualiteit op skate-ervaringen onzichtbaar blijft. Dit weerspiegelt een bredere lacune in de skateliteratuur, waarin queer skaters zelden centraal staan en mogelijks dus onder één noemer met hetero cisvrouwen worden geanalyseerd, en is problematisch aangezien het onderzoek daarmee riskeert hetero- en cisnormatieve structuren te reproduceren.

Het beperkte aantal mannelijke respondenten en het ontbreken van mannelijke beginners vormt een volgende methodologische beperking van deze studie. Hierdoor blijft een belangrijke invalshoek onderbelicht: hoe mannelijke beginners zich positioneren binnen een masculiene skatestructuur, en in hoeverre hun ervaringen verschillen van die van vrouwelijke en non-binaire skaters. De twee mannelijke deelnemers aan dit onderzoek komen grotendeels overeen met het dominante skatersprofiel in Brussel, maar behoren zelf tot gemarginaliseerde groepen (queer, migratie-achtergrond). Hun perspectieven leveren waardevolle inzichten op in hoe ook geminoriseerde mannen binnen patriarchale structuren bijdragen aan de onderdrukking van anderen (Beal, 1996; Connell, 1995), maar dit kon onvoldoende uitgewerkt worden.

Concluderend dient er gewezen te worden op de beperkte mate van intersectionele benadering in dit onderzoek. Hoewel het deelnemersprofiel cultureel divers was, zo hebben bijvoorbeeld acht van de twaalf niet-traditionele participanten een migratieachtergrond, werd deze diversiteit analytisch slechts beperkt uitgewerkt. De focus op gender was noodzakelijk binnen de scope van deze masterproef en bood de mogelijkheid tot thematische verdieping en theoretische scherpte. Dit brengt echter het risico met zich mee dat andere structurerende assen zoals klasse, leeftijd, seksualiteit en religie naar de achtergrond verdwijnen. Wanneer de ervaringen van vrouwelijke en non-binaire skaters worden geanalyseerd als één gedeeld traject, dreigt een universeel vrouwelijk perspectief dominant te worden, waardoor vooral de stemmen van de meest geprivilegieerden binnen de groep gehoord worden (Butler, 1990). Daarnaast is de lineaire voorstelling van man-onderdrukt-vrouw, waarbij gender als enige variabele wordt opgenomen, te simplistisch om de volledige werkelijkheid te vatten. Dit verhuult het complexe samenspel van machtsverhoudingen en medeplichtigheid, waarin skaters van alle genders posities van privilege en onderdrukking kunnen innemen (Monteverde, 2018).

Aanbevelingen vervolgonderzoek

Het gebrek aan Europese skate-onderzoeken en onze bevindingen benadrukken de noodzaak en urgentie van verder onderzoek binnen dit domein. Daarbij is het noodzakelijk om het patriarchale analysekader te verruimen tot een meerlagig kyriarchisch perspectief, waarin machtsstructuren zoals klasse, etniciteit, seksualiteit, leeftijd en religie als onderling verweven worden geanalyseerd (Monteverde, 2018). Enkel op die manier kan recht worden gedaan aan de complexiteit van ervaringen van niet-traditionele skaters en kan aan echt feministisch skate-onderzoek gedaan worden. Verschillende masterproeven (Beringer, 2024; Gray, 2018; Nilsson, 2021; Norwood, 2024; Simons,

2006) deden hier reeds aan aanzet toe, maar blijven vaak beperkt tot specifieke contexten en kleine steekproeven. Gefundeerd intersectioneel onderzoek zou deze eerste aanzetten kunnen uitwerken.

Daarnaast verdient de precare positie van niet-traditionele skaters in de publieke ruimte meer aandacht. Binnen de streetskatecultuur wordt de genderongelijkheid scherper gevoeld, doordat publieke ruimte toe-eigenen daar centraal staat, een daad die historisch met mannelijkheid geassocieerd wordt. Voor vrouwen en non-binaire personen betekent dit niet alleen fysiek risico, maar ook een dubbele blootstelling aan blikken, oordelen en sociale sanctionering. De vrijheid die streetskaten belichaamt, is daardoor niet voor iedereen even toegankelijk of veilig (Gray, 2018). Tegelijk creëren, zoals uit de resultaten blijkt, niet-traditionele skaters een inclusievere publieke stedelijke ruimte. Een vergelijkende studie van skateculturen in steden als Brussel, Amsterdam, Marseille en Berlijn kan cruciale inzichten bieden in de wisselwerking tussen nationale context, stedelijk beleid en grassroots activisme in de vormgeving van genderinclusieve skateculturen. Een multisite-etnografie, gecombineerd met beleidsanalyse en interviews met lokale collectieven en stadsdiensten, kan patronen en fricties blootleggen in de Europese strijd om rechtvaardige stedelijke sport- en cultuurpraktijken.

Ook exclusieve ruimtes zoals Only Girls-sessies vragen nader onderzoek. Ondanks hun belang als pedagogisch tussenveld van veiligheid en emancipatie, worden deze ruimtes in België zelden wetenschappelijk onderzocht en in het publieke debat geregeld misbegrepen of zelfs verworpen. Reacties zoals die van Jonas V. (2025) op een BRUZZ-artikel over Only Girls-jeugdwerkingen, “Mannen zijn 50% van de wereldbevolking. Gen Z-vrouwen zullen toch moeten leren omgaan met de andere 50%.”, illustreren hoe hardnekkig het discours blijft dat exclusieve praktijken verwart met segregatie of uitsluiting. Vervolgonderzoek kan zich richten op hoe deze ruimtes functioneren als strategische praktijken tegen structurele ongelijkheid, en hoe ze kunnen bijdragen aan het ontstaan van bondgenootschap, machtsbewustzijn en gedeeld eigenaarschap binnen de skategemeenschap.

Tenslotte is longitudinaal onderzoek naar skatelevenslopen aangewezen. Dit onderzoek toont dat durven geen eenmalig moment is, maar een proces van opeenvolgende drempels. Toch ontbreekt inzicht in hoe die trajecten zich ontwikkelen doorheen de tijd. Een kwalitatief onderzoeksdesign, met diepte-interviews, digitale dagboeken en participatieve methoden, zou de evolutie van positie, normen en subculturele participatie kunnen traceren. Bijzondere aandacht dient hierbij uit te gaan naar personen die nooit durfden beginnen of vroegtijdig afhaakten. Zij representeren immers de vaak onzichtbare grenzen van toegang binnen de scene. Daarnaast geven respondenten aan dat ze zien hoe

de jongere generaties van meisjes en queer skaters met meer zelfvertrouwen en minder internaliseerde barrières skaten. Of deze generatie daadwerkelijk andere vormen van durven en cultureel verzet ontwikkelt, en in hoeverre dit samenhangt met mainstreaming, feministisch verzet of een verschuiving in subculturele waarden, vormt een uiterst interessante empirische vraag.

Praktische en beleidsmatige aanbevelingen

De resultaten van dit onderzoek tonen aan dat culturele herconfiguratie binnen de Brusselse skatescene slechts een deel van de oplossing biedt en ook structurele en institutionele ingrepen nodig zijn om deze transformaties duurzaam te ondersteunen. Hoewel initiatieven zoals *Girls Make the City* (Ursulinenskatemark) en *Place aux Finta* (Moricharplein) belangrijke stappen zetten richting een bewustwording van genderongelijkheid en gendersensitieve stadsontwikkeling, blijft het integreren van gender- en queerperspectieven binnen skate-infrastructuur voorlopig uit. De recente bouw van de skateparken aan Demets en Materialenkaai illustreert dit pijnlijk: ondanks forse publieke investeringen kennen de parken infrastructurele tekorten, zoals het ontbreken van toiletten, en zijn ze niet afgestemd op beginnende skaters, waardoor er wordt afgedaan aan de toegankelijkheid voor beginners, vaak vrouwen en queer personen. Het feit dat skatepark Materialenkaai gebouwd werd onder het mom van consultatie (Leefmilieu Brussels, 2024), terwijl enkel mannelijke skaters betrokken waren, en bovendien uitsluitend als bouwers aan een reeds vastgelegd design, wijst op participatie als façade. Als we genderinclusieve skate-infrastructuur ernstig willen nemen, is het essentieel om informele knowhow van skaters te erkennen als stedelijke expertise. Wij pleiten daarom voor co-creatieve trajecten waarin skaters met diverse profielen en ervaringsniveaus gezamenlijk ontwerpen binnen tijdelijke ontwerpplabs. Hierin kunnen praktische tools ontwikkeld worden, zoals een gendergevoelige checklist voor skate-infrastructuur, met aandacht voor veiligheid, toegankelijkheid en *flow*.

Daarnaast pleiten we voor ondersteuning van exclusieve en pedagogische sessies. De resultaten tonen hoe belangrijk Only Girls-sessies zijn als ruimtes van collectieve zorg, empowerment en gedeeld leren. De huidige kostprijs van die van BX'Elles, €17,5 per sessie, vormt echter een drempel, terwijl de organisatoren hun werk al onbetaald doen. Het is cruciaal om deze sessies financieel toegankelijker te maken en de zorgarbeid die eraan vasthangt eerlijk te vergoeden. Tegelijk maakt de blijvende nood aan zulke exclusieve ruimtes duidelijk hoe urgent mannensensibilisering is. We pleiten daarom voor pedagogische trajecten waarin mannelijke skaters, niet als paternalistische protectoren maar als gelijkwaardige bondgenoten, worden opgeleid tot aanspreekpunten en rolmodellen binnen de scene. De inzichten en ervaringen die uit deze trajecten voortkomen, kunnen vervolgens geïntegreerd worden

in lokale skatewerking en educatieve programma's. Zo groeit niet alleen de gendercompetentie binnen de scene, maar ook het gedeelde eigenaarschap over een inclusieve skatecultuur.

Verder is er dringend nood aan steun voor queer-georiënteerde en intersectionele skate-initiatieven. Internationale voorbeelden zoals Unity (VS) en De Rollende Mina's (NL) illustreren hoe zulke collectieven niet enkel veiligere ruimtes creëren, maar ook actief en effectief de sociale codes van skateboarden herschrijven. In Brussel ontbreekt zo'n initiatief, en respondenten wijzen op de nood hieraan. BX'Elles vormt momenteel een belangrijke toegangspoort voor velen, maar de droom van een meer gedeelde scene blijft bestaan. Wij stellen voor om een Brussels skatefestival op te richten, als kruising tussen subcultureel evenement en publieke interventie, met punkperformances, how-to-be-an-ally-workshops, tentoonstellingen over queer pioniers, en natuurlijk inclusieve skatesessies en -lessen. In samenwerking met zowel lokale als internationale collectieven en stedelijke cultuurinstellingen kan dit festival Brussel positioneren als voortrekker in genderinclusieve skatepolitiek. Essentieel is wel dat dit festival gedragen wordt door de community en het de skaters zelf zijn die het narratief bepalen.

Tot slot engageren we ons om de inzichten uit dit onderzoek toegankelijk te maken buiten de universiteit. Zo zal een verkorte, Engelstalige versie van deze paper verspreid worden binnen de Brusselse skategemeenschap. We roepen beleidsmakers, stedenbouwkundigen en jeugdorganisaties op om deze en andere onderzoeksdata actief te integreren in hun werk. Enkel via samenwerking tussen praktijk, onderzoek en beleid kan duurzame culturele en stedelijke transformatie gerealiseerd worden.

Conclusie

Deze studie vertrok vanuit de centrale vraag hoe (sub)culturele genderhiërarchieën binnen de Brusselse skategemeenschap worden gereproduceerd en geherconfigureerd. Op basis van een thematische analyse van interviews en observaties binnen de scene, kunnen we stellen dat de Brusselse skatescene fundamenteel gekenmerkt wordt door een paradox: hoewel zij zichzelf profileert als open, vrij en alternatief, blijft zij diep gestructureerd door gendernormen die mannelijkheid positioneren als normatief subcultureel kapitaal, belichaamd in risicobereidheid, technische beheersing, en fysieke dominantie. De skatecultuur ontkent zo haar eigen normativiteit onder het mom van inclusieve neutraliteit. Voor vrouwelijke en non-binaire skaters betekent dit dat hun toegang tot ruimte, legitimiteit en erkenning zelden vanzelfsprekend is. Niet-traditionele skaters hun participatie wordt gekenmerkt door subtiele vormen van symbolisch geweld, een verhoogde bewijslast en een geïnternaliseerd gevoel van misplaatstheid.

Tegelijkertijd tonen de resultaten hoe niet-traditionele skaters deze uitsluitingsmechanismen actief bevragen en herconfigureren. Zowel via collectieve initiatieven van BX'Elles, zoals Only Girls-sessies en Hop On Hop Off-tours, als via individuele performatieve handelingen, worden alternatieve skatepraktijken vormgegeven waarin zorg, solidariteit en pedagogisch engagement functioneren als nieuw of vernieuwd subcultureel kapitaal. Deze praktijken ondermijnen de vanzelfsprekende dominantie van nonchalance en stoerheid, en herpolitiseren skatecultuur als een bewust en gedeeld gemeenschapsproject. In tegenstelling tot eerder onderzoek dat vrouwelijk verzet interpreteerde als een internalisering van masculiene competenties, toont de Brusselse case hoe zorg wordt geherwaardeerd als vorm van cultureel verzet. Deze verschuivingen bieden hoop, maar zijn fragiel en onvolledig. De inclusieve ruimtes botsen op hun eigen grenzen: queer skaters ervaren daar opnieuw impliciete normen, en sommige niet-traditionele skaters nemen bewust afstand van de bredere scene via strategische terugtrekking. Deze fricties wijzen op de limieten van inclusie dat niet gepaard gaat met structurele herverdeling van ruimte, macht en betekenis. Mannelijke skaters blijven vaak gevangen in een houding van nostalgisch verzet tegen mainstreaming, een proces dat zij ervaren als bedreiging van 'echtheid', terwijl net deze mainstreaming door niet-traditionele skaters wordt benut als hefboom voor culturele hertekening.

Samenvattend maakt dit onderzoek duidelijk dat niet-traditionele skaters zich in een ambigue positie bevinden: ze hervormen wat hen tegelijkertijd uitsluit. Hun praktijken hertekenen wat skaten betekent, niet door zich aan te passen aan de status quo, maar door deze van binnenuit te bevragen en verleggen.

Zo wordt een skateboard in hun handen opnieuw een verzetsinstrument: als praktijk van ruimteclaiming, van spelen op verboden plekken, van het ombuigen van marginaliteit tot collectieve kracht. Zorg is daarin geen opgelegde rol, maar een strategische keuze: voor elkaar, voor beginners, voor de scene. Waar mannen nog vaak domineren door te bezetten, er gewoon te zijn, herschrijven vrouwen en non-binaire skaters de scene door al zorgend ruimte te maken. Ook dat is bezetting.

Bibliografie

- Abulhawa, D. (2008). Female skateboarding: Re-writing gender. *Platform*, Vol. 3(No. 1), 56–72.
https://www.royalholloway.ac.uk/media/5267/08_female_skateboarding_abulhawa.pdf
- Atencio, M., Beal, B., & Wilson, C. (2009). The distinction of risk: Urban skateboarding, street habitus and the construction of hierarchical gender relations. *Qualitative Research in Sport And Exercise*, 1(1), 3–20. <https://doi.org/10.1080/19398440802567907>
- Bäckström, Å., & Nairn, K. (2018). Skateboarding beyond the limits of gender? Strategic interventions in Sweden. *Leisure Studies*, 37(4), 424–439.
<https://doi.org/10.1080/02614367.2018.1462397>
- Beal, B. (1996). Alternative masculinity and its effect on gender relations in the subculture of skateboarding. *Journal Of Sport Behavior*, 19(3), 204–220.
<https://www.proquest.com/docview/215872497?fromopenview=true&pq-origsite=gscholar&sourcetype=Scholarly%20Journals>
- Beal, B., & Weidman, L. (2003). Authenticity in the skateboarding world. In R. E. Rinehart & S. Sydnor (Eds.), *To the Extreme: Alternative Sports Inside and Out* (pp. 337–352). State University of New York Press. http://digitalcommons.linfield.edu/mscmfac_pubs/10
- Beringer, D. (2024). “Look a skateboarder, but he is too old”: Subculture identity of a skateboarder and a reflection of its changes [Masterproef, University of Agder].
<https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/bitstream/handle/11250/3140290/no.uia%3ainspera%3a229851831%3a121698311.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Bevan, N., Drummond, C., Abery, L., Elliott, S., Pennesi, J., Prichard, I., Lewis, L. K., & Drummond, M. (2020). More opportunities, same challenges: Adolescent girls in sports that are traditionally constructed as masculine. *Sport, Education And Society*, 26(6), 592–605.
<https://doi.org/10.1080/13573322.2020.1768525>
- Bourdieu, P. (1989). Social space and symbolic power. *Sociological Theory*, 7(1), 14–25.
<https://doi.org/10.2307/202060>

- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity* (L. J. Nicholson, Red.). Routledge.
- Butler, J. (2004). *Undoing gender*. Routledge.
- Carr, J. (2016). Skateboarding in Dude Space: The roles of space and sport in constructing gender among adult skateboarders. *Sociology Of Sport Journal*, 34(1), 25–34. <https://doi.org/10.1123/ssj.2016-0044>
- Connell, R. (1987). *Gender and power: Society, the person and sexual politics*. Stanford University Press.
- Connell, R. (1995). *Masculinities*. University of California Press.
- Connell, R., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity. *Gender & Society*, 19(6), 829–859. <https://doi.org/10.1177/0891243205278639>
- Cullinan, N. (2020). Subculture, resistance, violence and the female perspective. *International Journal Of Research And Innovation in Social Science (IJRISS)*, 4(3), 6–8. <https://www.academia.edu/download/79502651/06-08.pdf>
- D’Orazio, D. (2020). Skateboarding’s Olympic moment: The gendered contours of sportification. *Journal Of Sport And Social Issues*, 45(5), 395–425. <https://doi.org/10.1177/0193723520928595>
- Geckle, B. (2022, 5 april). Skateboarding into Neverland: Resistance through youth, gender and failure. *The Sociological Review Magazine*. <https://doi.org/10.51428/tsr.gjbz6894>
- Geckle, B., & Shaw, S. (2020). Failure and futurity: The transformative potential of queer skateboarding. *Young*, 30(2), 132–148. <https://doi.org/10.1177/1103308820945100>
- Gray, K. (2018). “You’re doing it wrong”: *Skateboarding, gender, and the right to the city* [Masterproof, University of British Columbia]. <https://open.library.ubc.ca/media/stream/pdf/24/1.0375873/4>
- Hebdige, D. (1979). *Subculture: The meaning of style*. Methuen & Co.

- Holmes, A. G. D. (2020). Researcher positionality - A consideration of its influence and place in qualitative research - A new researcher guide. *Shanlax International Journal Of Education*, 8(4), 1–10. <https://doi.org/10.34293/education.v8i4.3232>
- Humberstone, B. (2002). Femininity, masculinity and difference: What's wrong with a sarong? In *Sociology of sport and physical education* (pp. 58–78). Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203194119-4/femininity-masculinity-difference-wrong-sarong-barbara-humberstone>
- Jonas V. (2025, juli). *Blijkbaar heeft de Gedachtepolitie van Bruzz onderstaande reactie - waarin enkel feitelijke waarheden staan en waarin ik met empathie over [Reactie op "Brusselse meisjes kiezen voor eigen jeugdwerking: noodzakelijk of een vorm van segregatie?"]*.
<https://www.bruzz.be/actua/samenleving/brusselse-meisjes-kiezen-voor-eigen-jeugdwerking-noodzakelijk-een-vorm-van>
- Kelly, D. M., Pomerantz, S., & Currie, D. (2005). Skater girlhood and emphasized femininity: 'You can't land an ollie properly in heels'. *Gender And Education*, 17(3), 229–248.
<https://doi.org/10.1080/09540250500145163>
- Krane, V. (2001). We can be athletic and feminine, but do we want to? Challenging hegemonic femininity in women's sport. *Quest*, 53(1), 115–133.
<https://doi.org/10.1080/00336297.2001.10491733>
- Kulick, A., Wernick, L. J., Espinoza, M. A. V., Newman, T. J., & Dessel, A. B. (2018). Three strikes and you're out: Culture, facilities, and participation among LGBTQ youth in sports. *Sport, Education And Society*, 24(9), 939–953. <https://doi.org/10.1080/13573322.2018.1532406>
- Kulynych, Y. (2020). Resistant formations of alternative femininities within skateboarding: An exploration of gender at a time of feminist transformation. *Journal Of Culture And Society*, 14, 61–86. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1543714>
- Lareau, A. (2021). *Listening to people: A practical guide to interviewing, participant observation, data analysis, and writing it all up*. The University Of Chicago Press.
<https://lib.ugent.be/catalog/rug01:003005956>
- Le Moniteur. (2018, 12 januari). "Dans l'espace public, les hommes sont souvent majoritaires": Chris Blache et Pascale Lapalud (*Genre et Ville*). Geraadpleegd op 21 juni 2025, van

<https://www.lemoniteur.fr/article/dans-l-espace-public-les-hommes-sont-souvent-majoritaires-chris-blache-et-pascale-lapalud-genre-et-ville.1943244>

Leefmilieu Brussels. (2024, 10 juni). *Opening van het nieuwe skatepark Materialenkaai* [Persbericht]. Geraadpleegd op 10 mei 2025, van <https://leefmilieu.brussels/burgers/news/2024/opening-van-het-nieuwe-skatepark-materialenkaai>

Lindsey, L. L. (2021). The Sociology of gender: Theoretical perspectives and feminist frameworks. In *Gender: Sociological Perspectives* (7de editie, pp. 3–37). Routledge. <https://dokumen.pub/gender-sociological-perspectives-7nbsped-1138103683-9781138103689.html>

McCarthy, B. (2024). Girl power and brand power: Postfeminist sensibility in news coverage of Tokyo’s girl “Prodigy” skateboarders. *Communication & Sport*. <https://doi.org/10.1177/21674795241242721>

McRobbie, A., & Garber, J. (1976). Girls and subcultures: An exploration. In S. Hall & T. Jefferson (Eds.), *Resistance through rituals: Youth subcultures in post-war Britain* (pp. 209–222). Hutchinson.

Menzel, T., Braumüller, B., & Hartmann-Tews, I. (2019). *The relevance of sexual orientation and gender identity in sport in Europe: Findings from the Outsport survey*. German Sport University Cologne. Geraadpleegd op 6 mei 2024, van https://fis-db.dshs-koeln.de/ws/portalfiles/portal/4468644/OUTSPORT_Report_Relevance_of_SOGI_in_Sport_in_Europe_corrected_version_July_2019.pdf

Monteverde, G. (2018). *Complicity in contemporary feminist discourse* [Doctoraatsproefschrift, Ulster University]. https://pure.ulster.ac.uk/files/12683248/Monteverde_PhD.pdf

Nilsson, F. M. (2021). *Pushing Authenticity: Challenging narratives and performances on women’s subcultural participation* [Masterproef, Lund University]. <https://lup.lub.lu.se/student-papers/record/9053740/file/9053742.pdf>

Norwood, B. (2024). Carving in and “carving out” space: Gender in the Halifax skateboarding subculture. *The Journal For Undergraduate Ethnography (JUE)*, 14(1), 51–69. <https://doi.org/10.15273/jue.v14i1.12048>

- O'Connor, P. (2020). *Skateboarding and religion*. Springer International Publishing.
- Paechter, C. (2018). Rethinking the possibilities for hegemonic femininity: Exploring a Gramscian framework. *Women's Studies International Forum*, 68, 121–128.
<https://doi.org/10.1016/j.wsif.2018.03.005>
- Paechter, C., Stoodley, L., Keenan, M., & Lawton, C. (2023). What's it like to be a girl skateboarder? Identity, participation and exclusion for young women in skateboarding spaces and communities. *Women's Studies International Forum*, 96, 102675.
<https://doi.org/10.1016/j.wsif.2023.102675>
- Rannikko, A., Harinen, P., Torvinen, P., & Liikanen, V. (2016). The social bordering of lifestyle sports: Inclusive principles, exclusive reality. *Journal Of Youth Studies*, 19(8), 1093–1109.
<https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1145640>
- Rose, G. (1993). *Feminism and geography: The limits of geographical knowledge*. University of Minnesota Press.
- Sáenz-Macana, A. & EWS Committee ENGSO. (2023). Women's participation in sport across Europe. In *ENGSO Education* [Report]. Geraadpleegd op 1 mei 2025, van
<https://www.engso-education.eu/wp-content/uploads/2023/11/WOMENS-PARTICIPATION-IN-SPORT-ACROSS-EUROPE-2023-EWS-research-november.pdf#page=3.38>
- Schaillée, H., Derom, I., Solenes, O., Straume, S., Burgess, B., Jones, V., & Renfree, G. (2021). Gender inequality in sport: Perceptions and experiences of generation Z. *Sport, Education And Society*, 26(9), 1011–1025. <https://doi.org/10.1080/13573322.2021.1932454>
- Schell, L. A., & Rodriguez, S. (2000). Our sporting Sisters: How male hegemony stratifies women in sport. *Women in Sport & Physical Activity Journal*, 9(1), 15.
<https://www.proquest.com/scholarly-journals/our-sporting-sisters-how-male-hegemony-stratifies/docview/230655560/se-2>
- Simons, N. (2006). *Skater of faker? Een kwalitatieve casestudy naar de rol van media in de subculturele identiteitsconstructie van skaters* [Masterproef, Universiteit Antwerpen].
<https://repository.uantwerpen.be/docman/irua/f25111/6394.pdf>

- Sisjord, M. K. (2015). Assessing the sociology of sport: On lifestyle sport and gender. *International Review For The Sociology Of Sport*, 50(4–5), 596–600.
<https://doi.org/10.1177/1012690214552432>
- Theberge, N. (1985). Toward a feminist alternative to sport as a male preserve. *Quest*, 37(2), 193–202. <https://doi.org/10.1080/00336297.1985.10483834>
- Thornton, S. (1995). *Club cultures: Music, media and subcultural capital*. Polity Press.
- Thornton, S. (1997). General introduction. In K. Gelder & S. Thornton (Eds.), *The subcultures reader* (pp. 1–7). Routledge.
- Thorpe, H. (2006). Beyond “decorative sociology”: Contextualizing female surf, skate, and snow boarding. *Sociology Of Sport Journal*, 23(3), 205–228. <https://doi.org/10.1123/ssj.23.3.205>
- Thorpe, H., & Wheaton, B. (2013). Dissecting action sports studies. In D. L. Andrews & B. Carrington (Eds.), *A companion to sport* (pp. 341–358). Blackwell Publishing.
<https://doi.org/10.1002/9781118325261.ch20>
- Trans Student Educational Resources. (z.d.). *Definitions*. Geraadpleegd op 15 mei 2025, van <https://transstudent.org/about-2-2/definitions/>
- Van Laar, C., Van Rossum, A., Kosakowska-Berezecka, N., Bongiorno, R., & Block, K. (2024). MANDatory: Why men need (and are needed for) gender equality progress. *Frontiers in Psychology*, 15, 1263313. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1263313>
- Vlaanderen. (z.d.). *Genderbewust taalgebruik: Benoemen van genderidentiteit en seksuele oriëntatie*. Geraadpleegd op 2 mei 2025, van <https://www.vlaanderen.be/intern/werkplek/ondersteuning/heerlijk-helder/genderbewust-taalgebruik/benoemen-van-genderidentiteit-en-seksuele-orientatie>
- Weber, K. (2013, 7 juni). An open letter to Nyjah Huston. *Vegan Skate Blog*. Geraadpleegd op 30 april 2025, van <https://veganskateblog.com/uncategorized/an-open-letter-to-nyjah-huston>
- West, C., & Zimmerman, D. H. (1987). Doing gender. *Gender And Society*, 1(2), 125–151.
https://www.gla.ac.uk/0t4/crcees/files/summerschool/readings/WestZimmerman_1987_DoingGender.pdf

- Wheaton, B., & Beal, B. (2003). “Keeping It Real”: Subcultural media and the discourses of authenticity in alternative sport. *International Review For The Sociology Of Sport*, 38(2), 155–176. <https://doi.org/10.1177/1012690203038002002>
- Wienclaw, R. A. (2011a). Gender differences: Biology & culture. In The Editors of Salem Press (Red.), *Sociology reference guide: Gender roles & equality* (pp. 15–23). Salem Press. [https://xyonline.net/sites/xyonline.net/files/2020-01/Salem%20Press,%20Gender%20Roles%20&%20Equality%20\(2011\).pdf](https://xyonline.net/sites/xyonline.net/files/2020-01/Salem%20Press,%20Gender%20Roles%20&%20Equality%20(2011).pdf)
- Wienclaw, R. A. (2011b). Gender roles. In The Editors of Salem Press (Red.), *Sociology reference guide: Gender roles & equality* (pp. 33–40). Salem Press. [https://xyonline.net/sites/xyonline.net/files/2020-01/Salem%20Press,%20Gender%20Roles%20&%20Equality%20\(2011\).pdf](https://xyonline.net/sites/xyonline.net/files/2020-01/Salem%20Press,%20Gender%20Roles%20&%20Equality%20(2011).pdf)
- Williams, J. P. (2007). Youth subcultural studies: Sociological traditions and core concepts. *Sociology Compass*, 1(2), 572–593. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9020.2007.00043.x>
- Wojnicka, K. (2021). Invisible yet significant: the case of complicit masculinities’ transparency in power. *NORMA*, 16(4), 200–204. <https://doi.org/10.1080/18902138.2021.2001994>
- Yochim, E. C. (2010). “Freedom on four wheels”: Individuality, self-expression, and authentic masculinity in a skateboarding community. In *Skate life: Re-imagining white masculinity* (pp. 78–110). University of Michigan Press. <https://www.jstor.org/stable/j.ctv65sw5s.6>

Bijlagen

Bijlage 1: Respondentenlijst

Gender	Pseudoniem	Leeftijdscategorie	Ervaring (jaren)
Vrouw (zij/haar)	Anouk	20-25	0-2
	Awa	25-30	0-2
	Cleo	20-25	4-6
	Fenna	20-25	4-6
	Romee	30-35	4-6
	Lois	20-25	6-8
	Olivia	20-25	6-8
	Allys	25-30	8-10
	Marcela	30-35	14-16
Non-binair (die/hen/hun)	Lou	25-30	4-6
	Charlie	30-35	4-6
	Indigo	20-25	10-12
Man (hij/hem)	Jens	20-25	12-14
	Eliot	20-25	16-18
	Maxim	30-35	20-22

Bijlage 2: Topiclijst

1. Persoonlijke achtergrond
  - a. Gender, leeftijd, etniciteit
  - b. Dagelijks leven
  - c. Band met Brussel
2. Skatebiografie
  - a. Begin van skatecarrière
  - b. Skate-ervaring: frequentie, locatie(s), niveau
  - c. Mate van diversiteit van skatepartners en netwerken
3. Skate-identiteit en -cultuur
  - a. Persoonlijke betekenis van skate-activiteit
  - b. Identificatie als skater
  - c. Ervaring van de Brusselse skatescene
  - d. (Aard van de) interactie tussen verschillende gendergroepen
4. Normen en uitsluiting
  - a. Beeld van typische Brusselse skater (versus algemeen)
  - b. (On)uitgesproken regels en etiquette
  - c. Ervaringen met (in)directe uitsluiting
  - d. Verwachtingen en bewijslast
  - e. Ervaringen als beginner
5. Verandering
  - a. Collectieve versus persoonlijke beleving van verzet
  - b. Normbrekers
  - c. BX'Elles en hun Only Girls-sessies
  - d. Visie op utopische en toekomstige skatecultuur

Bijlage 3: Observatiegids Hop On Hop Off

1. Context
  - a. Datum, tijdstip, weersomstandigheden
  - b. Aantal aanwezigen en fluctuerende drukte
  - c. Zichtbare genderverdeling
  - d. Ontvangst van publieke ruimte
2. Ruimtelijke dynamieken
  - a. Groepering op basis van gender of niveau
  - b. Spatiale grenzen of geclaimde zones
  - c. Voor- en achtergrondskaters
3. Interacties
  - a. Aard van interacties (hulp, tips, gesprekken)
  - b. Initiatiefnemers
  - c. Verschillen tussen genders in sociaal gedrag
  - d. Vergelijking met Only Girls-sessies
  - e. Reacties op fouten en successen
  - f. Onthaal van nieuwkomers
4. Subculturele zaken
  - a. Esthetieken
  - b. Teken van status of erkenning (aandacht, plaats, *handshakes*, etc.)
  - c. Zichtbare expressie van subculturele authenticiteit (stijl, risico, persona, etc.)
5. Open observatie
  - a. Opvallende praktijken die buiten bovenstaande categorieën vallen
  - b. Opmerkelijke spanningen of situaties

Bijlage 4: Codeboom

1. Genderdiversiteit versus gendergelijkheid
  - a. Historische 'laatheid' niet-traditionele skaters
  - b. Toenemende zichtbaarheid $\neq$ gelijke legitimiteit
  - c. Ongelijke niveaus, verwachtingen en micro-agressies
  - d. Intersectionele barrières (klasse, etniciteit, leeftijd, queerness)
2. Toegang en uitsluiting
  - a. Gefragmenteerde Brusselse skatescene
  - b. Ingang skatecultuur: bord + man
  - c. Subtile en directe uitsluitingsmechanismen
  - d. Moeilijkheden bij beginnen en plaatsnemen (beginnerschap, ruimte, netwerken)
3. Gendergerelateerde aannames
  - a. Mannelijke codering van skate, risico, agressiviteit, kracht
  - b. Vrouwelijke codering van zorgzaamheid, breekbaarheid, onzekerheid, zwakte, voorzichtigheid
  - c. Weerleggers genderrolsocialisatie
4. Niet-traditionele skaters als (gender)politieke krachten
  - a. BX'Elles en andere initiatieven als veilige toegangspoorten
  - b. Community care als strategie voor culturele hertekening
  - c. Affectieve, relationele en educatieve arbeid
  - d. Binaire structuren van inclusie
5. Verzet en subculturele herinterpretatie
  - a. Skaten als betekenisvolle praktijk en voordelen
  - b. Skaten als hobby versus skaten als lifestyle
  - c. Spanningen tussen subcultuur en mainstream
  - d. Nostalgisch verzet versus transformerend verzet
6. Inclusie, confrontatie en differentiatie
  - a. Utopische gedeelde skatecultuur
  - b. (Frustraties over) mannelijk onderbewustzijn
  - c. Geïnternaliseerde zelfexclusie
  - d. Tussen confrontatie en separatisme